

3024

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 9.

చెన్న పట్టణము 1922 వ సం॥ ఆగస్టు నెల 9-వ తేది బుధవారము

No. 110

సంపుటము ౯

దుండుభినామ సంవత్సరము, శ్రావణమాస బహుళ ద్వితీయ ౨.

సంచిక ౧౧౦

ప్రథమ సంవత్సరమునందే మంచి లాభము గిట్టును

(155)

ది బెంగాల్ స్పిన్నింగు అండు వీవింగు కంపెనీ, (లిమిటెడ్)

THE BENGAL SPINNING & WEAVING COMPANY, Ltd.

హెడ్ ఆఫీసు, 172, బొంబారు వీధి, కలకత్తా.

మూలధనము రూ 12,00,000 లు (పందెండు లక్షల రూపాయలు)

మూలధనము హెచ్చించుటకు అధికారము గలదు.

పెద్ద కర్మాగారము స్థాపించబడియున్నది. అన్నిరకముల ధోవతులు, చీరలు, వర్తింపులు, కొట్టింపులు, బెడ్ షీట్లు, కువార్లు, పలుమాదిరిల ఖద్దరు కత్తములు తయారు చేయబడుచున్నవి. దినుసు 1-కి వెయ్యి గజముల గుడ్డ తయారుచున్నది. అప్పుడే చాలావాటాలు గుత్తముగా పుచ్చుకొన బడినవి. ఇంద్రాను రాజధానికి కొన్ని వాటాలు మాత్రమే ఉంచబడియున్నవి.

వాటాలను విక్రయించుటకు ఏజెంట్లు కావలెను.

విజరములు తెలుసుకొన గోరువారు ఈ దినున విలాసమునకు తెనుగు భాషలో వ్రాసుకొనవలెను.

జి. ఆర్. గుప్త, కొత్తవేటవీధి, బెజవాడ.

G. R. Gupta, Kottapeta Street, Bezvada.

ఈపుస్తకమునందు అతిసుందరమైన 115 పటము లున్నవి.

శ్రీ వాల్మీకి రామాయణము ఆంధ్రవచనము.

సంపూర్ణము 9 సంపుటములు: ౯ భాగములు ఏకకాలమున కొనువారికి రూ ౧౧ ౦ ౦

సంపూర్ణము 3 సంపుటములు: బాల, అయోధ్యా కాండములు- ౧ సంపుటము ౪ ౪ ౦

ఆరణ్య, కిష్కింధా, సుందర కాండములు- ౧ సంపుటము ౪ ౪ ౦

యుద్ధ కాండము- మూడు భాగములు, ౧ సంపుటము ౪ ౪ ౦

శ్రీరామకాలింద్రయము ౦ ౪ ౦

ఆర్. వెంకటేశ్వర్ అండు కో., ఆనందముద్రకాలయము, నుడిరాసు. (1)

R. Venkateshwar and Co. Publishers, Loane Square, Madras

వనోపధిసరస్వతి

రక్షణసరిను రక్షణయొక్క తిరుగుబాటు వాగ్దానము 1-10-౨౪
అందుకు తోడ్పాటు గాంచినది. భర
ఇండియా విశాఖ నందరి ఎచ్చటికైనను కిచ్చాలము
తిరుగుబాటు గా జరిగియున్నది.

విలాసము పి. డి. సావంత్
సం 144 ఘనవాడ, బొంబాయి

శ్రమపడ కష్టం కాపి బిల్లుల నష్టపడ వాడు

పాను చక్కెర కాఫీపాడితో అవసరము లేదు.
ఒక కిక్ వేడి నీళ్లలో ఒక బిల్లి కరిగించిన తుఫాను
కాఫీ త్రాగుటకు సిద్ధముగా నుండును. ఆఫీస్ వర్కు, ట్రావిలింగు
తిరుగువారి కిది చాలా అనుకూలముగా నుండును. ఒక సారి
పరీక్షించిన త తిలునును. ఏజెంట్లు కావలెను.
24 బిల్లుల ప్యాకి తూ 1-4-0. పోస్టేజీ శుం.
(207) సత్యాగ్రహ స్టోరు, నెల్లూరు.

మొదటిరకం సవరం బంగారుచే
తయారు కాబడిన

నగనాగరికపు కలకముల చేతి
గొలుసులు, రాజావతి, పార్సీ, నైట్,
దనుయంతి, పట్టెల పన్నిరు, గజంతలు,
కొత్తమోహనా, చద బొంబు, ఇంకా
యితరమాదిరి గాజులు, కానుకలందఱు.
ఉంగరములు, కంకీలు, వాగజత్తులు.
గడియారగొలుసులు తయారు విక్ర
యమునకు సిద్ధముగా నున్నవి. తయ
రున లేనివాటిని అర్జగమీద సకాలమున
పొందకచ్చును. నాలు త్విక్తిరముగా
లేనంతట వాని తినుకొని వేరే
తయారుచేసి యివ్వగలము.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామి శెట్టి
(1842) అండు కంపెనీ, నగల వర్తకులు,
649 వైస్రాయలూరు, మద్రాసు.

మీ సామ్యును, ఇతరవస్తువులను భద్రముగా కాపాడుకొనుటకై

"స్పార్లింగ్" పేటెంటు

బీగపు ముద్దను ఉపయోగింపును

బీగపు
చెట్టు
మొ. 1, 1 1/2, 1 3/4, 1 1/2, 1 3/4
మొ. 2-5, మొ. 3-5, మొ. 4-0, మొ. 4-10
6 నెలల బీగపు ముద్దలకు కావలసిన బీగపు
చెట్టు మొ. 2-0

అం
మొ. 8 1/2, 8 1/2, 8 1/2, 8 1/2, 8 1/2
మొ. 2 అం, 2 1/2 అం, 3 అం, 3 1/2 అం, 4 అం, 4 1/2 అం
మొ. 5-12-6, 6-15-0, 11-9-0, 18-8-0

బీగపు చెట్టులు మార్పుకొనవచ్చును చార్జీ ప్రత్యేకముగా
ఇచ్చు నవసరములేదు. ముఖ్యగమనింపు:-
ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.
The "Sparling" Patent Lockworks, P.
O. Aligarh, U.

ఉంగరములు

వివాహసమయములందు, నాటకములందు, ఇతర శుభ
కార్యములందు అహమతినిచ్చుటకు, స్వంత ఉపయోగమునకు
తగిన మొదటిరకం బంగారు ఉంగరములు, పువ్వులగమలుచేర్చి
కట్టబడిన ఉంగరములు, క్లావరు, ఆర్డర్, సీలు, పాము, మున్న
గురకములలో గలవు. ఇవిగాక అన్నిరకముల బంగారు, వెండి
నగలు తయారుచేయుడి అమృతమునకు సిద్ధముగానున్నవి
త్వప్తికరముగా లేకున్న వాసును తీసికొని వైక మిచ్చెదము.

లక్ష్మి జ్యాయలర్ కంపెనీ,
15/238, వైస్రాయలూరు, మద్రాసు.

(191)

బొగ్గుపులుసు వాయువు (Carbonic acid Gas)

అన్నివిధములయిన ఏరేటెడ్ వాటర్లు తయారు చేయుటకు ఉపయోగించునది.

చెన్నపురి గవర్నమెంటు కెమికల్ ఎక్సామినర్ వల్ల గ్యాసు శుద్ధమైన దని యోగ్యతాపత్రము
పొందబడినది.

సోడావాటర్ మిషనులు

ప్యారి అండు కంపెనీవారికి సబ్ కంట్రాక్టరులు లేరు గాన వలయువారు క్రింద కనపరచిన
విలాసమునకు నేరుగా వ్రాసుకొన్న యెడల అర్హు సప్లయిచేయబడును.

ప్యారి అండ్ కంపెనీ, మేనేజింగ్ ఏజెంట్స్,

ఈస్ట్ ఇండియా డిస్ట్రిబ్యూట్ అండ్ షుగర్ ఫ్యాక్టరీస్ (లిమిటెడ్) నెల్లూరుపుం.
(నడిగి అర్జీలు పంపి)

ముఖ్య గవనింపు (2942)

మోగ్యతాపత్రములు

(5) మొదట నడుచుకొనుచున్నది కంబోధి వారాహ విజయోత్సవము, దుర్గా మేడికన్ హత్ వారి ఘోష ప్రవాహము వికరము కంటికి. నా మొదట సంబంధమొనర్చుచున్నది లన్నియు పూరిగా నడుచుచున్నది.

కంబోధి 30-6-19

బాబుబాల్, హైదరాబాద్.

బహుదూనము

వైద్య విద్య

ఆయుర్వేద శాస్త్రములకు మార్గదర్శి అన్ని భాషలలో దొరుకును.

రాజవైద్య నారాయణాచార్య శేకవతి, (8198) 27, చీవాటూరుకోడు, మదరాసు.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

(2118-688) ఈ అపూర్వగ్రంథములో ఇంద్రజాలాది, మోక్షాద్యహస్తాశ్రమము, ఇంద్రగోప ఇంద్రజాలము, మంత్రశాస్త్రము భూతవైద్యము, యంత్రములు, ఆమెకావారి చీట్లపేక తిమా నాలు విచిత్రవిశేషవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక మనుష్యుని మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, కవముతో సమాధియెత్తుట, శరీరములను లిలకాయచేరే ముట్టలాడించుట భూమిపై గజముయొక్క గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ పుస్తకము తెలుగుభాషలో అతి సంపుటైన శ్రేణిని వ్రాయబడి యున్నది ఈ గ్రంథమును చదివి అపూర్వతముగా మోక్ష పోయగలరని న్యాయజీ యిచ్చుచున్నాము. దీనికేల మా 4-0-0. త్వరపడుడు. డి. ఆర్. జనార్దననారాయణు, ఒంగోలు, గుంటూరుజిల్లా.

(3081) "కత్తికట్టలు"

పెద్దకత్తి కత్తి గజము పొడుగు గలవి. పొడవును 1-కి రూ 4-కి-0. దేవను కొనువారికి ఒకటి ఉచితము. పోస్టల్ షిప్ ముందుగా ఆర్డరుతో ఒకరూపాయి అడ్వాన్సు కంపెనీ. బి. మొకటేశ్వర్లు అండ్ కో కట్టర్లు అండ్ లాక్ మేకర్లు etc. పెద్దాపురం (గోదావరిజిల్లా) తెలిగూట్ అడ్రెసు: "ఇండస్ట్రియల్" పెద్దాపురం.

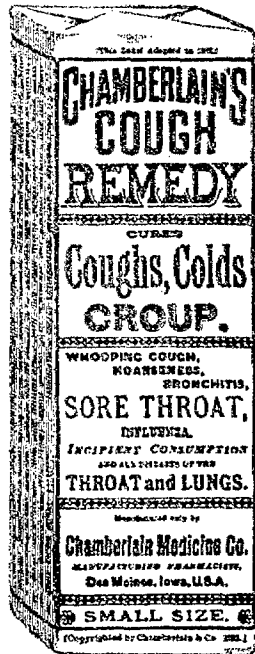
గృహవిక్రయము

కృష్ణాజిల్లా ఏలూరు నత్తనారా యణపురములో కాలువయొద్దనున్న లేటు దాసు శ్రీరాములు పంతులు గారి మేడయున్నా, ముమారు దానిని చుట్టియున్న అయిదువేల చతురపుగజములుగల తోటయున్నా విక్రయించబడును. కావలసినవారు -

- (1) ఏలూరులో స్టేషరు [251] దాసు గోవిందరావుగారికిగాని, (2) బెజవాడలో దాసు కేశవరావుగారికి గాని, వ్రాసి తబ్బిల్లు తెలుసుకొనవచ్చును.

కట్టలా? కత్తులా?

కెందులు కట్టలా? చిత్రముగా నిమగ్నబడ్డ కత్తులు. ప్రతిదినము మదలు ఖప్పు. (8785) దీనిని తెచ్చించి చూచిన కానియొక మూకే తెలియ గలదు. కేల 3-0-0 మొదలు 25-0-0 వరకు గలవు. ఇంకను కిక్కురికి భోలువి గాని, ఎక్కువభోలువి గాని కావలసిన ముడల రింగులుకేయించి పంపగలము. పోస్టల్ వర్కరా చేరు. భారతినవ్రభవనము - బెజవాడ.

చేంబర్లెన్ గారి

దగ్గు నివారిణి

దగ్గు, జలుబు, కాశ వాయువు అను విడ్డబలకు నచ్చు రోగము, గొంతుపుండు గొంతురాపు, రొమ్ముపడి సెము, తుక్కదగ్గులు, అన్ని రకముల గొంతు వ్యాధులు మొదలగునవి చూచి పంపిస్తామే పోవుచు, పిమ్మటగా లలో విడిచియు చ బడుచున్నది. (2) 33

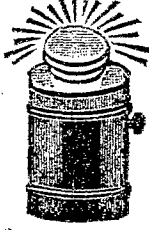
చరక సంహిత

మాత్ర పానము - చక్కచి వ్యాఖ్యానముతో తెనుగున అచ్చుబడి తిమారుగా నున్నది 776 పుటలు - రూ 10 తే. కొద్ది కాపీలు మాత్ర మున్నవి.

అయ్యచారు: వాళ్ళరు ఆచార్యులు డి.వి.ఎ.ఎ. బి. సి.యం. మేనేజింగ్ డైరెక్టరు.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద పాఠశ్రీ

(లిమిటెడ్) 19, హురీకోర్సు, మోటుకోడ్డు - మద్రాసు అని వ్రాసాలెను.

ఎలెక్ట్రిక్ లైట్

ఈ జ్యోతిస్విల్ దీపము పీచులో తయారు చేయబడినది. దీనిని వెలిగించుటకు ఆగ్నిపుల్ల (Match) అవశ్యము లేదు. ఇది ఎలెక్ట్రిక్ శక్తివలన పంపును. డైరెక్టు ప్రకారము చేసి దీపమునై నందు చుక్కనును తిప్పినయెడల, నిత్యము ప్రకాశముగా పంపును. చూచుటకు భూమి అశ్చర్యముగా నున్నది తేలుయందు సహజంబుకొనవచ్చును. దీపము 1-కి రూ 1-8-0. జనరల్ మెయిల్ ఆర్డర్ కంపెనీ, పోస్టు బాక్సు 232, మదరాసు.

వైద్యధర్మప్రకాశిక

మూలనమూరి ముద్రితము. వెల రూ 3-0-0. ఈ గ్రంథము హిందువులకు ముఖ్యముగ ద్వైతము అందు వైఖ్యలకు ఆశ్రయంతోపకరమైనది. ఇందు ఆశేకధర్మములు వివరింపబడియున్నవి. ఇందు శ్రీమత్విష్ణుకాచరిత్రము శ్రీకృష్ణపంచ సోమయాజులవారి జీవితచరిత్ర వృత్తముగను పంపింపబడినది. మరియు శ్రీ సోమయాజులవారిచే ప్రకటింపబడిన అన్ని గ్రంథములుగలవు. ఈ గ్రంథములన్నియు ముఖ్యముగా ఈ వైఖ్యధర్మప్రకాశిక ప్రతివైఖ్యనియింటి నుండవలసి. గ్రంథముల జాబితా (కాలిగ్రాఫి) కోరువారు ఆర్డరాచీటిని కంపెనీ ఒకరూపాయి.

చీమకుర్తి బసవయ్య మదరాసు

విదేశ గ్రంథాలయములు.

(యాత్రగిరి లక్ష్మీ నెంకటగుణగారు).

ఇంగ్లండుదేశమున 1841 సం॥ ప్రాంతమున 'లీ' అను మరలొకరు ఒక గ్రంథాలయమును స్థాపించెను. ఆ కాలముననే 'బ్రాడ్లీ' అనువారు ఆత్మవృత్తలలో నొక గ్రంథాలయమును స్థాపించెను. ఇప్పుడు నిలచియున్న పురాతన గ్రంథాలయములలో మొదటిది లండను లా గ్రంథాలయము. ఈ గ్రంథాలయము 1425 ప్రాంతమున 'రిచర్డు విట్టింగ్టన్' 'విలియంబర్' గార్లచే స్థాపించబడినది. పిమ్మట 1464 సం॥ బ్రిస్టలులో నొక గ్రంథాలయము స్థాపించబడినది. అటునే 1615 లో 'వెస్టువుడ్' గ్రంథాలయము స్థాపించబడినది. మంచెనరులలో 'బేటెము' గ్రంథాలయము 1650 సం॥లో స్థాపించబడినది. 'ఇన్నరు టెంపిల్' గ్రంథాలయము 16 శతాబ్దమున నెలకొల్పబడి 17 శతాబ్దమున 'విలియం వెజ్లియ' అనువారిచే వృద్ధిచేయబడినది. విలియంబర్ శిలా శాస్త్రమునకు సంబంధించిన గ్రంథములే నానంది చేలున్నవి. ఈ గ్రంథాలయము లన్నియు ప్రజలచేతనే పోషించబడుచున్నవి. పంచొమ్మిదవ శతాబ్దారంభములో నీ దేశమున విద్యాసంఘము లనేకము లయలు పెడలినది. పార్లమెంటు పాఠశాలలు దేశమంతటను నెలకొనివి. ఈసంఘము లన్నియు పశ్చిమగ్రంథాలయోద్యమావశ్యకతను ప్రజలకు నిరూపించినవి. ఎవ్వరైనా ఎవ్వరైనా అనువాదన తనజీవితమునంతట ఈయంద్యమనునకు భారబోసెను. ఆయనను ఇంగ్లండు గ్రంథాలయ బంధుదని పిలుచును. ఇతని యం ఎవ్వరు ఆయ పార్లమెంటువర్తవ్యని కృషికలన 1845 సం॥ బ్రిటిషు మ్యూజియము చాలానా విషయముల నాలోచించుటకును, 1849 సం॥న గ్రంథాలయముల యావశ్యకతను చూర్చి ఆలోచించుటకును రెండు ఉపసంఘములు పార్లమెంటువారిచే యేర్పాటుపడినవి. 1850 సం॥న ప్రభావంతి జెందిన, ఎవ్వరువట్టుము పార్లమెంటువారి యనుమతి పొందెను. దీనినే గ్రంథాలయ వ్యాప్తిత్రైవిధ్యమని పిలుచురు. పిమ్మట నీవట్టుమే స్కాట్లండు దేశములకు వర్తించ చేయబడినది. ఈవట్టుభవితముగా 1852 సం॥ నెలెంబురు నెలలో మాంచెస్టరు నగరమున గ్రంథాలయము స్థాపించబడినది. గ్రంథాలయ పోషణ విమిత్రము అర్థపెన్నీ కెనుచేయబడినది. పర్యవేక్షక వర్తనము వారిని పెన్నీ శిల్పగా మార్చినది. ఈ చట్టము చనువరించి పురపాలక సంఘముచే 207 గ్రంథాలయములు స్థాపించబడినవి. 1892 సం॥న గ్రంథాలయ చట్టమున మార్పులనేకము గావించబడినది. 1879లో లండను నగరమున ఆమెకా ఇంగ్లండుగ్రంథాలయాధికారులందరియను సమావేశము, సందర్శన క్రమార్థి భాండాగారసంఘమును, యేర్పాటు చేసిరి. 1893 సం॥న చట్టము చనువరించి అమలు జరుపుట స్థానిక సంఘములకు స్వాంత్ర్య మివ్వబడినది. స్థానిక సంఘమువారు గ్రంథాలయముల కనుబంధముగా కళాశాలలు శాస్త్రాలయములు ప్రవర్తనకాలలను స్థాపించుకొన వచ్చును. పన్ను రెండు పెన్నీ తులనాడ చెల్వింపుకొన వచ్చును. ఈదేశమున గ్రంథాలయము నుంచి స్థితిలో నున్నది. భవముమార్పులు చూచుటలేదు. కనక కొలని కోణులలో పన్ను రెండు పెన్నీలకు చెల్వింపుటకు ఆలోచన జరుగుచున్నది.

విక్టోరియా సహారాజి నాల్గి ఆంధ్రరము (1891) ఆమె భావకాగ్రము అనేక గ్రంథాలయములు స్థాపించ బడినవి. 1900 సం॥ న అంధ్రా క రి బరీయను ఆమెకా కోటిశ్వరుడు ఇంగ్లండు స్కాట్లండు దేశములకు సముఖము తన వితరణను ప్రకటించ తేసెను. భవని నిర్మాణమునకు ఆనేక గ్రంథాలయములకు గొప్ప విరాళముల నొసంగెను 1910 సం॥ వాటికి బ్రిటిషు దీ పు లో 7000 గ్రంథాలయముల స్థాపించ బడినవి. ఇటీవల 'ప్రాముల్లు లుచెల్' అనువాదన రయిలుచే గ్రంథాలయములు స్థాపించెను. ప్రయాణికులు తమ చిరునామాను రిజిస్టరుచే నమూనాచేసి తమకు వలయు గ్రంథమును గొనిపోయి చదివి తిరిగి వచ్చునప్పుడు ఇచ్చి చేయవచ్చును. ఆగ్రంథాలయము లోని గ్రంథము లన్నియు సరిగ చేతుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. ఈబ్రిటిషు మ్యూజియము గ్రంథాలయము గ్రంథసంఖ్యయందు ప్రపంచమున కంతకు రెండవస్థాన మాక్రమించింను, సమసామములలో ఆస్థాన మలంకరించును. ఈ గ్రంథాలయమునందు చిన్న పాత్రములు గాక యీవైలకుల ముద్రిత గ్రంథములును యేలది యూరువేల వ్రాతప్రతులును గలవు. గ్రేటుబ్రిటనులో నున్న గ్రంథాలయములు ఇదివఱకు లోకములోపై పాలనకొంద నుండెడివి. వారినిపుడు ఎవ్వరైనా పోస్టుల యధికారము క్రిందకు మార్చిరి. ఈ మార్పు గ్రంథాలయ స్వాంత్ర్యమునకు భంగకరమని పలువురు ఆభిప్రాయపడుచున్నారు. రెడనుకుణముగా 1919 సం॥న రె నెలెంబరు 16 తేదిని పాకు పొర్టులో సమావేశమున గ్రంథాలయపాలక మహాసభ వారియొక్కను కర్తవ్యమును తీర్చుకొని యున్నాను.

సాగనగు బెందుకు

శాస్త్రి గారు

ఒక విమర్శనము

డాక్టరు టి. సి. కే. యాచార్యగారు తమ 'న్యూ హెరాల్డు' పత్రికయందు దిట్లు వ్రాసిరి:

భారతదేశపు కన్యలు చాగుగా ప్రసిద్ధి కెక్కునట్లు ప్రచురింపబడినది అశ్చర్యకరము, శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు, కవిరాజు నాగేంద్రరావు సేవలననుకూల విధిలేక మూడం ప్థానమునే యాకమించుచున్నది చెప్పివుడు నామిక కొన దారు కత్తులు దూసిరి. నామికాడ కొంచెము భయము కలిగెను. నామికాడనునది భారతప్రభుత్వమునా తే తెలుసని మౌఖ్యము నేనప్పు డనుకొనలేదు. ఈ సహాయమువలన నేను తప్పించి కొంటిని. చివరకు నాపై కేసు వేసినవారికి పరాభవము గలిగెను. శాస్త్రిగారిని, అతని రాజ్యాంగ మేధావిని, ఇచ్చట ప్రశంసించునది చాలక, అతనిని డిల్లీ, సిమ్లా రీడింగు కంపెనీవారి సహచార ప్రతిఃఠిక పనిచేసి కీర్తి సంపాదించుకొనుటకు నెమ్మదిగ ఆహ్వానించును, ఆమెకొనునది ప్రదేశములనుండి పంపుట యైనది. రాయలుకు ఏన్నెవారి దయవలన యీతని ప్రతాప కథనమును ఏ కొలదియందీ గమనింతురో గాని, భారతీయు లెవరికిని పట్టుటలేదు.

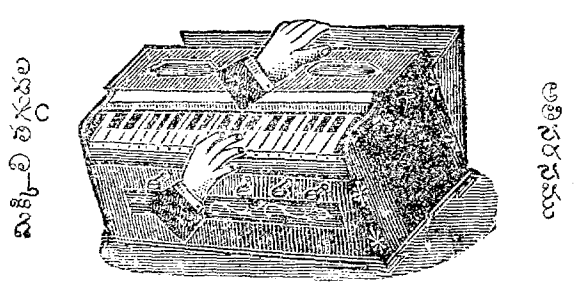
శాస్త్రిగారికొక విధమైన యశస్సును గు మనస్సుడు. ఈ ప్రపంచమునందు అభిప్రదిక రావలెనని రాత్రిం బరట్ల తల పోసికొనువారి కాలని చరిత్ర రంజకముగ నుండగలదు. పసు నైనది సంవత్సరముల క్రితము గోపాలకృష్ణ గోఖలే హిందూ దేశ సేవక సంఘమున స్థాపించినపుడు, తనకు మదగానుండి కొందరు సభ్యులను బంపుమని కీ. కే. వి. కృష్ణశాస్త్రి అయ్యనకు చెప్పుకొనగా అయ్యనకు వెంటనే శాస్త్రిగారిని చూపెట్టి అతను అడుగుల తగినవాడని నియోజించెను. అప్పుడు శాస్త్రిగారికొక చిన్న హైస్కూలుకు ప్రధానోపాధ్యాయుడుగ నుండెను. అయ్యనగారికిని నెమ్మదిగ ఆయనవ్యంగమును వదలిపెట్టునట్లు ప్రేరేపించెను. శాస్త్రిగారు భారతసేవకు డగుట కాలనికి కృష్ణశాస్త్రి అయ్యన ద్రవ్యముగ గాని మరేదధముగ గాని సేమిమి సౌకర్యముల నొసగినదియు ఇప్పుడందరకును తెలిసియే యున్నది. ఈ విధమున స్వాగత్యముతో, కృష్ణ శాస్త్రి అయ్యన, గోఖలే, శర్ మెగోజీహ మెనాతామునకు వారల ప్రతిష్ఠ, పుణ్యబడి, ద్రవ్యము, ల సహాయముతోటి శాస్త్రిగారు తన బడిపంతులు పనికి రాజీనామా విధిఅఖిల భారత రాజ్యాంగ వేత్తడవని నిర్ణయించెను.

ఇంత యిట్లనాసము ఇంత త దడవివలనో నెవరును ప్రారంభింపలేదు. ఇంటి గొప్ప యనకాళమునుండియు, వానిని తెలివి తక్కువగ నిట్లు విడదొంగించు కొనినవారును నుండరు. సామాన్య పరిమితిని పాటించి తెలివి తేటలతోను అపారముగాని విద్యతోను నూనూరువరకు సంవత్సరముల కాలము-శాస్త్రిగారు బెసంటుల్కు తన స్వోప యోగమునకై తేనెత్తి ఆహార ప్రతాపముల కెల్లడి తేయవలెన-అట్లే నుండెను. గోఖలే మరణము ను దులు బెసంటు సంవత్సర కాలమువరకు శాస్త్రిగారి పూటోప మేమి యు సాగినది కాదు. ఫలితమును కన్పింపలేదు. అతనికాలమును బెసంటుల్కు తన దృష్టిపరచింపటతో ప్రాంధ మయ్యెను. రెండుసంవత్సరముల లోపుగా ఆమె గావించిన విగ్రహమేయిది. గోఖలే గారివద్ద చెప్పుకొని తేలువలె నుండబట్టి యే, యిరుదురు అనుమానించినది. అనుకరణమే అతని ఘట్ట లక్షణము. కాని రాజ్యాంగ ప్రభుత్వములందొకరినొకరు కును పనికిరాదు. శాస్త్రిగారికి విరుద్ధబెట్టెటకు విశేషముగ నుండియు, మిత్రులనూకాక స్పృహకముగ నుండియు, అన్నిటి కన్నను మించిన యనుకూల వాతావరణముండియు, అతను రాజ్యాంగవేత్తగా నేల ప్రకాశింపలేక యాలోచింపదయ్యున్నది. ఇంతకన్న తక్కువస్థితిలో నున్నవారు వసతులు సరిగ లేనవారు, ప్రకాశించియుండ శాస్త్రిగారుమాత్ర మేల యిట్లు మూలబడి పోవలెను?

తన గ్రామమునకో, తన గ్రామములోని పీఠిబడికో, పనికి వచ్చెడి తెలివితేటలను దేశమునకంతకు ఉపయోగించవలెనని శాస్త్రిగారు బూనుకొనియుండుట చాల దురదృష్టకరమగు విషయము. అతని అట్టహాసమును ప్రశంసించినవారికి జాతీయ, సామ్రాజ్య అంతర్జాతీయ వ్యవహారములందలి జ్ఞానము శూన్యము. నిరంకుశాధికారుల కెప్పుడును సమయ సమర్థత గోచరించినది కాదు. అదివారికి రుచింపను రుచింపదు. కనుకనే దానిని దగ్గర కై నను రాసెయరు. బారియెదుట వారిని పొగడుచు, కానన సభలో వారి కార్యములను సమర్థించుచు, వారిపక్షమే వేటుల

నెత్తుచుండువారి నే నిరంకుశాధికారు లెప్పుడును నూర్చించుచుం డురు. నేను నిన్ను పొగడెదను, నీవు నన్ను పొగడుచుండు అను నీతియే భారతప్రభుత్వమువారి విధానము. తమకు అనుసరించు వారిలో, శాస్త్రిగారే గట్టివానియూ, తగినవానియూ, ప్రభు త్వమువారు కనగొనిరి.

భారతప్రభుత్వము వారు అతనిని అంతర్జాతీయ రాజ కీడుములకు ప్రయోజనముచేసి పంపునంతవరకు భారతదేశములో నున్నంతకాలము అతని యుపన్యాసములను గాని అతనియునికని గమనించిన వారలేరు. భారతదేశములో నాడిదేమి పలికినను సరకుతేనీక భారతీయు లొక్కరై నను తేనుండిన ప్రపంచముం తయు అతని యుపన్యాసములను బాగ్రత్తగ ఒక్కముక్కైనను పోసినవరకు మానుచుండెను. ముఖ్యముగ భారతీయులయొక్క గౌరవమునకు భంగము కలిగించెడివానిని వారు మరలతాత్కాలిక జాతురు. వార్తాపత్రికల పొగడట కోరికను వార్తాపత్రికల దూషణల తప్పించుకొనుట కోరికను ఆ నేకులు పత్రికా కా ర్యాలనుచు. చుట్టు పలుమారు తిరుగు చుండురు. వార్తాపత్రికల విమర్శ నలతీవ్రమముగ నుండును. శాస్త్రిగారి విమర్శయైన దిండు ప్రచురింపబడి విమర్శన లీలాచుననే యుండును. పత్రి కలు అతనివాదములను అతనివేడ్డలను అతనికి వినిపించి మా నమును తుడిచివేసెను. నామకువేసు కీర్తియేలేదు. భారతరాను బారియను గౌరవ మెచ్చటనులేదు. భారతప్రభుత్వమును సమ ర్థించువా డను పేరు పొందెను. అతడు రాజకీయదృక్పథము నం దంత యాలస్యముగ బ్రవేశించుట కీడుపడెను ముఖ్యకార ణము. బడిపంతులుగ నుండినకారణమువలన అలక్షణములే కాని రాజ్యాంగవేత్తలక్షణము లిందుకయేని పట్టుకడలేదు. అతనికిసా తము చెప్పట యభ్యుపము. రాజకీయములలో నూడ తనదృష్టి అందరును పాతముల నేర్చుకొందుని శాస్త్రిగారు తలంచిరి. కాని యితరులకు నేర్చుటకు ప్రావీణ్యములే ఆ సేక పాతముల నితరులవద్దనుండి నేర్చుకొనుట యవసరము. సభలలో మాటలా డుటకు సమర్థత యుండవలెను. కాని శాస్త్రిగారి కట్టి లక్షణము చీనతల కాయంతమైననులేదు. అదిలేనందువలన గొప్ప జోషము బెసంటుల్కుండరెడిపక్షమువారుండినను అలక్షణములు ఆమెకు కొంతవరకుగలవు. శాస్త్రిగారి కింత యనుకూలము లెన్నియుండి నను, రాజ్యాంగ వ్యవహారములందు సమర్థతపూర్వము స్వాగత్యము భారతప్రభుత్వమువారి వారని ఒకగవర్నరుగ నియమించిన నియ మింపవచ్చును. కాని రాజ్యాంగవేత్త గావాలడు. అతడు మనలను క్రింద బడెద్రోయజూచెను. కాని ఆ అదృష్టవశమున, అతనిచేక్రిందికి బ్రడ ద్రోయించుకొనునంత నీవస్థితి మనమింకను రాలేదు. మన మా నీవస్థితికి వచ్చులోపుగా శాస్త్రిగారి కీర్తి మాత్రము ప్రపంచ ములో నల్లిల్లిగ నుండుననియెను. భారతదేశము ఈయనాడలా త ప్పించుకొ నెను. గాని ఎంత కాల ? శాస్త్రి గారి కార్యములను పరిశీలించినను, అతనియెదుట నీ పనికి వచ్చు నట్లుతోచదు. అతనియోగ్యతతోప్రయించినవాధ్యుల నాతని తలపై మోపిన- పాప మాత డేమిచేయలదు? ఉద్ధృతాంధ్రప్రదేశ్ ప్రాంత దినచర్యలందు సాయపడుటకు అతని దొక అంగపరిచారకునికొం చుకొనుటయే చాలచిత్రముగ నున్నది. శాస్త్రిగారిపేరు ముందు సంతతులవారు జ్ఞాపకముంచుకొనురు. కాని భారతరానుబారిగ గాక గోఖలే ప్రతిస్పర్ధిగానే అతనిపేరు వాకి స్ఫురించు చుండ గలదు. భారతప్రభుత్వమువారు అతనిని గవర్నరు-నో, రాజప్రతినిధిగ-నో, నియమించిన నియమింతురుగాక. కాని భారత ప్రజలకు మాత్రము అవ్యక్తి యొకటి యున్నట్లే యుండదు.

బహుమంచి సమయము

రి మానములవరకే మానునట్టిదై మెట్టియు, మంచి నాదము గలిగినట్టియు "నోట్స్ ప్లాటు" నోట్స్ ప్లాటును విక్రీయి తక్కువధరకు యివ్వబడును. ప్రతిప్లాటుకును 3 సంవ త్సరముల పూచీయివ్వబడును. ఈసమయమును పోగొట్టుకొన కుడు. అందరును కొనుక్కొనుడు. ప్రతివర్షంతోను నాలు గవంతు సొమ్ముగా అద్యాన్న పంపవలెను. సింగల్ రీడు ధరలు రు 20, 22, 25, 30, 35, 40, డబుల్ రీడు రు 30, 35, 40, 45, 50, 55, డబుల్ పోల్డింగు రు 55, 60, 65, 70, 100 కాటలాగునకు వ్రాసిన యినాముగా పంపబడును.

Our Local Representative } David Baban & Co
1374, Francis, St Hyderabad } 3, Selt Pukur Road
Deccan } Cossipur, Calcutta

రాజమహేంద్రవరం

వేణీసంహారము

రాజమహేంద్రవర జాతీయ విద్యాలయవిద్యార్థులు ఈ పాఠ్యాయులకలసి 4 వ తేదీ ఆదివారంనాడు గాత్రీ శ్రీచింతా మణి నాటక కాలలలో 'వేణీసంహారము' సంస్కృతమున కడు రమ్యముగ ప్రదర్శించిరి. సుమారు రు 200 వసూలయ్యెను. ఈసొమ్ము జాతీయవిద్యాలయములో ఆయుర్యేదకాభివృద్ధికై వినియోగింపబడును. ఆయుర్యేదకాభివృద్ధికు అయుర్యేదకానాన కృష్ణశాస్త్రిగారిచే గానును, పునావాస్తవ్యులగు పురుషోత్తమశాస్త్రిగారును, ఆయుర్యేదకాచారి యం. వి. శాస్త్రి మాధవమూసన్, దేశికాచారియన్నగు జలవురు సుప్రసిద్ధ ఆయుర్యేదకైద్య శిష్యానులును ప్రదర్శనమునకు వయచేసిరి. శా త్రులు ధరించినవారిలో అధికసంఖ్యాకులు సంస్కృతభాషలో అపరిచితులయినను నాటకము చక్కగా ప్రదర్శించి రనుకీర్తిని గడించిరి. పురుషోత్తమశాస్త్రిగారు సంస్కృతమున జాతీయ విద్యాలయవిద్యార్థులను ఉపాధ్యాయులను విమతించిరి. అధ్యక్షులగు కవిదేగారు ఆంగ్లమున ప్రదర్శనము చాల మనోహర ముగా నున్నదనియు, అశ్వత్థామ, భీమసేనుడు, యురేచుపాత్రలు అశ్శుభముగ నున్నదనియు, అశ్వదాసుపాత్ర నిజముగా అశ్వత్థామ యాయనట్లు సహజగాభివ్యతై పుర్యాణి సభ్యులులతో విరాజిల్లెననియు సంస్కృతనాటక ప్రదర్శనమునందు కష్టమెంతేయున్నను విద్యాలయమువారు సంత్సర్పిరముగ ప్రదర్శించి తద్రవ్యమును ఆయుర్యేదకాభివృద్ధికై వినియోగిం చుట వైద్యులకు మిక్కిలిసంతో దాయకమున యు కలవిచ్చిరి. ఈ ప్రదర్శనములో శాత్రులు ధరించినవారు చాలమంది ఖడ్గకు వస్త్రములనే ధరించిరి. త్వరలో ఆంధ్రదేశమున నాటకములలో ఖడ్గకు దుస్తులుమాత్రమే వాడ దునని తలంపవచ్చును. (వ్యక్తియ విలేఖరి.)

ఆగస్టు 4 తేదీనుండి ఆక్టోబరు 11 వ తేదీవరకు లాహోరు హైకోర్టు జడ్జిగ భాన్ బనార్జును ఆల్బుర్ట్ ఖాదిరు వ్యారిడ్లరు గారు పనిచేసెదరు.

ఆంధ్రక్షత్రియులు

[వా దో ప వా ద ము లు]
సంపాదకుడు:—నంగూరి సుబ్బారావు.
చిరకాలమునుండి కొందలు చరిత్రకారు లాంగ్లేయులనుగ గొన్ని విరుద్ధాంశములు వ్రాయుచుండిరి. అవియైనఁ దిన్నంగ గ్రహింపక శ్రీ చిలుకురి వీరభద్రరావు పురుషులగురు తమ యాంధ్రుల చరిత్రము పీఠికాలో బుర్రేడి తెలుగు తుత్రియులు శూద్రు లని తీర్మానించిరి. ఇది యన్యాయమునీ పంగూరి సుబ్బారావుగారు బదులు వ్రాసిరి. దానిపై నేయిపోసిన యగ్ని వలె శ్రీవీరభద్రరావుగారు సుబ్బారావుగారిని, క్షత్రియ వైశ్య సంఘములను, కాలింగులు, బడ్డెవాండ్రు, పల్లెవాండ్ర వలె ఆంధ్రోపవీరులు ధరించి రని యొక వెట్టివానిమును ప్రారం భి: చిరి. తుద కది వింతగాఁ బరిణమించుట లోకజ్ఞులకేలుక! ఇది యంతయు ఖండించి క్షత్రియులు ద్విజు లని రుజువుచేసిన వాదోపవాదములు, వీరభద్రరావు గారి యవస్థిగలుషియు లైన వ్రాతలు గలవు. చదివి తిలపలెను. నడుమ వెలచువారు, రెడ్లు, బైకులు, కమ్మవారి ప్రసంగము వచ్చును. రెండు పక్షములు వ్రాతలు కలవు. మెల 1-3 పు 1-8-0

క మల కు టి ర ము, మైలాపూరు, మదరాసు.

పాలసుగంధిలేహ్యము

ఇది రక్తిశుద్ధికి శ్రేష్ఠమయినది. సహజమౌనములు, మేహ పాదలు, మచ్చలు, చర్మరోగములు, కీళ్లనొప్పులు, మొదలగు వాటిని ఖండించును. 4 డబ్బల చాలును.

20 రు॥ డబ్బి 1-4-0 వి. పి. 0-8-0
కూష్మాండలేహ్యము.

అత్యుష్ణము, నిక్కాక, కాల్షిత, పులగిధము, కడు పులోమంట, మొదలగు వాటిని హరించును.

2 డ॥ చాలును. 20 రు॥ డబ్బి రు 1-4-0 వి. పి. 0-8-0
పి. శి. పి. అందుకో, ఆయుర్యేదకసమాజం,
(8851-4) మెదనీ-నెల్లూరుజిల్లా.

విదేశ వార్తలు

మిత్రమండలి సమావేశము

పాయింట్ కేరుగారి రహస్య సూచనలు

లండను ఆగస్టు 7:—మిత్రమండలి ప్రతినిధుల వీడియో సమావేశమైంది. ఆరుగురు కాలము చర్చ జరిగెను. ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు, శాస్త్రు వేల్మొల సభ్యులు పాల్గొన్నారు. లాయరు బార్నిస్ ఫ్రెంచ్, సర్ రాబర్టు హార్ను, సర్ ఎన్. వర్మింగ్టన్ ఇతరులు గానీ ప్రతినిధులు, పాయింట్ కేరు, డేల్ ప్రోగ్గింగ్ ప్రాజెక్టులను, క్యూబాను, బాస్కు గార్లు తెల్లయము ప్రభుత్వము, పాంజరుగారు ఇటలీ తరపును, కైకొంటు హయాషి గారు జపాను తరపును చర్చించుచు పాల్గొన్నారు. ఉదయమున నష్టపరిహారములను గురించి చర్చించబడినది.

పాయింట్ కేరుగారి సూచనలు

నష్టపరిహారములను గురించి పాయింట్ కేరుగారి ప్రజాభివృద్ధి కమిటీ. దానిని రహస్యముగా నుంచవలెనని వారు కోరినది. ప్రజాభివృద్ధి కమిటీ చంద్రబాబును పొలిట్రికల్ పార్టీకి పంపించినది. వారు దీనిని నష్టించి ఈ సంఘము వారు సమావేశము వారికి నివేదించారు. ఈ సంఘములకు సర్ రాబర్టు హార్ను గారధ్యక్షులుగా నుండిరి. ఈ ప్రజాభివృద్ధి కమిటీని పంపించినందులకు భయపడుచున్న వారు విషయమునే వారు పరిశీలించారు.

సమావేశమునందు భరణజాతికను ప్రవేశపెట్టుచు జర్మనులు నష్టపరిహారములను సరిగ్గా జల్లింపకుండుట చేతనే జపాను నకు ప్రస్తుత చిక్కులు దట్టించిన పాయింట్ కేరుగారు చెప్పిరి. జర్మనీకి వాయిదా వ్యవధిని ముట్ట దాని ప్రతికూలమైనదియు, మిత్రమండలిని విడచి ఒంటరిగా జర్మనీపై దాడులను చేయు మనియు తమకష్టముల నన్నిటిని దాచుకుంటే వివరించవలసినదియు పాయింట్ కేరుగారు నడిపిరి. జర్మనీ తన విధులను సంతృప్తికరముగా నిర్వహింపలేదని చెప్పుచు నొప్పునడిపిరి. సంధిముగతులను దాని రాను జర్మనీ సరిగ్గా నిర్వహింపకుండుట లేదు. సంగ్రామమునందు జర్మనీ దీనిని కొనిన చర్యలు సంతృప్తికరముగా లేవు. జర్మనీ ఆయుధములను నైపుణ్యములను తగ్గించి మరలగూడ నష్టపరిహారముగానే నిర్వహింపబడెను. నష్టపరిహారములను జర్మనీ చాలచిక్కుల పెట్టుచుండెను. జర్మను అసెను మెంటు నిరంతరము తగ్గించుచుండెను. ప్రాంసున కేమియు వచ్చుటలేదు. ఫ్రాంసు ప్రసన్న రాజ్యమునకు జర్మనులచే నీనుబడవలసిన 80 మిలియన్ల మార్కులను ఫ్రాంసు వారే చెల్లించిరి. అందుచే ప్రాంసు నకు చాల కష్టము నీతి సంభవించెను.

పారిసునకు సామ్రాజ్యనిర్మాణము నొనర్చుకొను నుద్దేశముగా జర్మనీయెడల నన్యాయ మొనర్చుచుండెను. తనరక్షణకు తగుపూచీలు చేయకపోవుటచే ప్రాంసుకు తన సైన్యములను తగ్గింపలేదు. ప్రాంసు ఇక కొంచెమైనను పన్నుల సభిక మొనర్చువారు. జర్మనీ ప్రస్తుత స్థితికి జర్మనీయే కారణము. రైల్వేలమీదను, నీటివనరులమీదను నిర్లక్ష్యముగా భవమును వెచ్చించెను. తనకు పూచీలు నొసగనిది జర్మనీకి వాయిదా నొసగరాదు.

లాయరు బార్నిస్ ప్రసంగము

యెవరెక్కువ నష్టమందిరి?

లాయరు బార్నిస్ గానీ ప్రసంగించిరి:—ఈ సమస్య మిత్రమండలి కందరమును సమావేశమై. సంగ్రామము వలన ప్రాంసు అత్యధికముగా నష్టములకు పాల్పడినది. కాని ఇతరరాష్ట్రములు గూడ సభిక నష్టములకు లోబడిరి. ప్రతిరాష్ట్రమునందు పరిస్థితులు భిన్నముగానే యుండెను. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యముయొక్కయు ఇతరరాష్ట్రములయొక్కయు ప్రాజెక్టులను, భవనములను పాయింట్ కేరు గారు గమనింపవలెను. బ్రిటిషుయొక్క భారము, మిత్రమండలిలో సత్యధికభాగము వహించిన రాష్ట్రమున కంటే యేమియు తక్కువుగా నుండవలదు.

జర్మనీ శిథిల మయ్యెను

వర్మెన్సు సంగి యొనర్చిన సత్ఫలితములను గురించి లాయరు బార్నిస్ గానీ చెప్పిరి. మిత్రమండలి రాష్ట్రములలో నొక చిన్న రాష్ట్రమును గూడ నిలిచి యెదిరింపగల సైనిక బలమును పరిహరములను జర్మనీకర్త గలవని, సైనిక విషయములు తెలిసిన వారెవరును నడువవలెను. జర్మనీయొక్క సైనిక బలము శిథిలమై మంటియందు గలవిపోయెను. దేశమునందు శాంతిరక్షణకు సరిపోయి సంత సైనిక బలమైనను జర్మనీకర్తలేదు. జర్మనీ నాకొ శక్తియు సంపూర్ణముగా నాశన మొనర్చబడినది. జర్మనీ ఇంతవరకే 5000 లక్షల సవరణల నష్టపరిహార మొనర్చెను. ఇంతవరకు జర్మనీ

యందు మూడువిధములు సంభవించెను. ఇంకను యెన్నియొక వ్యయము సిద్ధముగ నున్నది. జర్మనీ తన భాగ్యములను సంతృప్తికరముగానే నిర్వహించెను. గ్యారంటీల కమిషను వారు తెలిపియుండిరి. మాక్స్ ధర్మన్ డిప్యూటీ యెనరు విషయమును గమనించుట అవసరము. జర్మనీకి కేమిని నష్టపరిహారములనుండి జర్మనీని విడచి పెట్టుట వాయుద్దేశముగాదు. భవము కేమిభయము గానీ ధర్మనులను నడుపి యే ప్రస్తుత భవము. ప్రతినిధులమును దాని ఫలితములను గమనించి అంగీకరింపవలెను. జర్మనీకుండి భవమును రాబట్టుటకు ప్రతినిధులమును మిత్రమండలి వారు రంగీకరించిరి. పాయింట్ కేరుగారి సూచనల నొక యువసంఘము వారికముఖము జేయవలెను.

సంగ్రామములకు సభిక నష్టములకు లోబడెన దేశములలో రహస్యముగా ప్రాంసు అగ్రస్థానము వహించుచున్నది. కాని బ్రిటిషు ఇటలీలు గూడ సభిక నష్టములకు యుభయమున నున్నారు. రూపాయిలకు గాంచినయెడల వెలచన రుంతనష్టము జెందినది తెలియగలదు. ప్రాంసున యుద్ధవ్యయము 87½ మిలియన్ల డాలర్లు, బ్రిటిషు 49 మిలియన్లను, ఇటలీ 14½ మిలియన్లను వెచ్చించెను. ప్రాంసునందు చాల ప్రదేశముల శిథిలము లొనర్చబడినది యంగీకరించినది. వైవిధ్యమును ప్రాంసు ఎంత నష్టపడినో బ్రిటిషుగూడ సమాననష్టమునకు లోబడుటచే నష్టపరిహారములను సరిహద్దుముగా రావలసియుండెను. బ్రిటిషునందు సంగ్రామమునకు విధించి మూడు మిలియన్లను ప్రభుత్వము వారు వెచ్చించిరి. సంగ్రామమువలన ఆంగ్లానికి జ్వరముసంపూర్ణముగా శిథిల మయ్యెను. ప్రాంసు నందు శిథిలములైన ప్రదేశములందలి జనసంఖ్య యంతయు కలసి, ఇంగ్లాండునందు పనిలేక బాధపడుచున్న ప్రజల జనసంఖ్యకంటే సభికముగా లేదు. వీరందరిని బ్రిటిషు ప్రభుత్వము పోషింపవలెను.

జర్మనీ 38,478 ఖిరంగులను, 280 లక్షల ఖిరంగులందెను, 11000 ట్రెంచి మోర్టర్లను, 87000 మర్రెంగులను మిత్రమండలివలన నెప్పరి. 45 లక్షల చిన్న ఆయుధముల నిల్వడి. మిత్రమండలివై నకన్యాత్మక తిరుగుబాటుకు జర్మనీ కాయుధములు లేవు. రహస్యముగా జర్మనీయందు మరలగూడ సామానుల దయారు జేయుట దుస్సాధ్యము. మిత్రమండలి వలన నష్టములతో ప్రవర్తించవలెను.

పాంజరుగారు

ఇటలీ దేశాంగములను పాంజరుగారు. ప్రసంగించుచు తమదేశము చాలనష్టమునకు లోబడెనని తెలుపుచు లాయరు బార్నిస్ గారు తెలిపిన విషయముల నామోదించెను. సంగ్రామపురస్కరమునకుంట్టి ఇటలీయందు పన్నులు అరుదనితో మిగిలి వెళ్లుచున్నది. ఇంతయుగాక ఇటలీకి చాలసంగ్రామములుగలదు. ఈ సమస్య పరిష్కరించుకొనుటకుండు అందరకును సమాన హక్కు లుండవలెనని పాంజరుగారు చెప్పిరి.

జర్మనీకుండి సామ్రాజ్య మంత్రమును రాబట్టుటచే మిత్రమండలి యుద్దేశముగా నుంచవలెనని వైకాంట్లు ఇయాషి గారు తెలుపుచు లాయరు బార్నిస్ గారు తెలిపిన విషయమునే బలపరచెను. బ్రిటిషు ప్రతినిధిగూడ లాయరు బార్నిస్ గారి ప్రతిపాదన ననుమతించెను.

సమీప ప్రాచ్య సమస్య

టర్కీ-గ్రీకు సరిహద్దులు

తటస్థ ప్రదేశ నిర్వచనము

కాన్స్టాంటినోపలు ఆగస్టు 7 మిత్రమండలి కోరిక ప్రకారము గ్రీకు తురుష్కు సరిహద్దులకు తటస్థ ప్రదేశ నిర్వచనమునకు గాను గ్రీకు సైన్యములు తురుష్కు సరిహద్దులనుండి రెండు మైళ్ల దూరమునకు జనుచుండెనని గ్రీకు అధికారులు మిత్రమండలి అధికారులకు తెలిపిరి.

వర్మెన్సు ఆగస్టు 7:—చుట్టూ సరిహద్దు ప్రాంతములందు గ్రీకు మిత్రమండలి సైన్యములకు సభ్య 83½ మైళ్ల వెడల్పు గల ప్రదేశమును తటస్థ ప్రదేశముగా నిర్వచించుచు గ్రీకు బ్రిటిషు పరాను ఇటలీ అధికారులు ఒక యెడంబడికను గావించుకొనిరి.

సమీప ప్రాచ్య సంఘము

ప్రధానమంత్రికి మహాజరు

ఆసియా మైనరునందు అల్పసంఖ్యకులక్షణ విషయము బాతీసమితివారు తమయధికారమున గొనవలెననియు ఆసియా మైనరు ను టర్కీ కొనగవలెననియు బాతీసమితి కార్యదర్శి జూలై 24 న తేదీన మహాజరునంపిన సమీప ప్రాచ్య సంఘమువారు సమీప ప్రాచ్యమున నీవిధముగా పరిష్కరింపవలెనని ప్రధానమంత్రిగారికి మహాజరు నడిపిరి. లామింగ్టన్, మెయ్యుఫర్డ్, డ్రెవిన్ ప్రభువులను, కమాండరు కెన్వర్థీ లెనెన్బర్గ్ అమీరాల్ షాహ్. జి. వెల్సు మొదలగు ప్రముఖులు దానిపయ సంకేతము లొనర్పిరి. దాని యందు దీని విషయములు నూచింపబడినవి.

ఆసియా మైనరు స్క్విర్లు టర్కీనుల్లను ప్రభుత్వము క్రింద నుంచవలెను. బాతీసమితివారు విదేశీయాధికారులక్రింద స్థానిక సాయుధ చర్యకు లక్ష్యము అల్పసంఖ్యకుల రక్షణకొరకు నియమింపవలెను. ఈయధికారులు తటస్థ ప్రదేశములకు నుండుట యుచితము, అల్పసంఖ్యకులకు సంబంధించిన విషయములన్నియు బాతీసమితివారికి వదిలివేయవలెను. ఇందు టర్కీకిగూడ ప్రాతీనిధ్యముండవలెను. తూర్పు ట్రేసును, ఆఫ్రికానోపిలును టర్కీకి వదిలివేయవలెను. పశ్చిమ ట్రేసును బాతీసమితిక్రింద ప్రత్యేక స్వతంత్ర ప్రభుత్వము క్రింద నుంధవచ్చును. బల్గేరియాకు ఈజిప్టును సముద్రమునకు రహదారి ఇచ్చెదమను వాగ్దానమును జెల్లించవలెను. గ్రీకు తురుష్కు సరిహద్దులు కలసియుండకాదు. డార్డెనెల్స్ జలసంధిని మిత్రమండలియధీనున నుంచుట వలన శాశ్వతమైన శాంతి చేపూరబడదని మానచ్యుతము. ప్రస్తుత సరతుల క్రిందనే డార్డెనెల్స్ జలసంధిని ఉంచుచుంట్టి గ్రీకు యొక్క గాని మరల ఇతరకాకాబల ప్రభుత్వము యొక్క గాని దాడులనుండి కాన్స్టాంటినోపలును రక్షించుట దుస్సాధ్యము. డార్డెనెల్స్ తురుష్కు సామ్రాజ్యమునందు నుంచుండుట కాన్స్టాంటినోపలు రక్షణకు తగుపూచీలతో దానిని బాతీసమితి యధీనమున నుంచవలెను. సమితియందు టర్కీకిగూడ ప్రాతీనిధ్యముండవలెను.

చెన్న పురి బజారుధరలు

ఆగస్టు 9-న తేదీ బుధవారము.

- (1) ధాన్యములు**

దనియాలు గగ బాతు 14½ గగ 16

లియ్యము బస్తా

కుసుమ బేనాలిని	ప 45—	18-8-0	14-0-0
నెల్లూరి	డిటా	18-8-0	17-0-0
డిల్లీ	డిటా	15-8-0	16-0-0
రాగులు	ర. 164 బస్తా 1-కి		10 8-0
నవ్వులు	బస్తా	26-8-0	27-0-0
- (2) పప్పు ధాన్యములు**

కందులు	బస్తా	195 ర. 1-కి రు 11 మెం	15-0-0
నెనగలు	డిటా		14-8-0 17-0-0
నెనలు	264 ర.		11-4-0
మినుములు	డిటా 195		15-8-0 17-0-0
ఉజ్జలు	డిటా 164		10-8-0 11-8-0
- (3) నూనె వస్తువులు**

నవ్వులు మానె బా 1-కి	రు	180-0-0
నెయ్యి మా 1-కి	రు	18-0-0 మె 22-0-0
కొండాపురం నెనెనెనగపప్పు బా 1 కి		64-0-0
యంత్రప్రదేశము	రు	57-0-0
నేరు నెనెనూనె గానగ బా 1 కి రు 180 మిమనెనూనె 125		
ఆముదము నూనె బా 1 కి	రు	128-0-0 129-0-0
- (4) చిల్లర వస్తువులు**

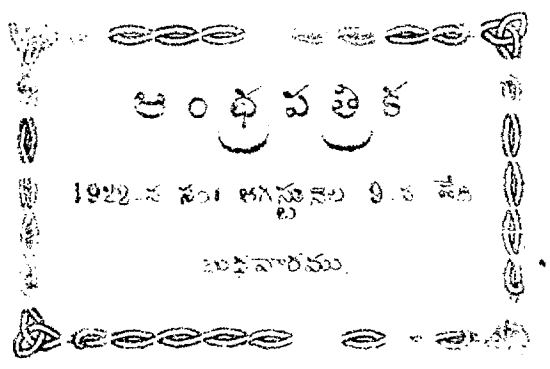
చామతనపు బా 1-కి	రు	110-0-0
కుంభము	రు	90-0-0
మిరపకాయలు(గుంటూరు) బా 1-కి గగ 28—82		
గుంటూరుపాముకట్టు నీలిమందు ముంకు 1-కి		50, 55
కాళవాస్తీ పాముకట్టు ముంకు	రు	70, 75
తెల్లము బా 1-కి	గగ	17
పాతవి చింతపుడు గగ 11 గగ 12 కొత్తవి	గగ	17, 19
- (5) ఇనుము**

పట్టాలు రథం బా 1 కి	రు	25, 26-0-0
చదరం	రు	37-0-0
రవుండు	రు	36-0-0
- (6) లోహములు**

వెండి 100 తులంకు	రు	98-4-0
బంగారము, తులము 1-కి	రు	26-8-0
నగరము 1-కి	రు	17-1-0
ఇత్తడి బా 1 కి	రు	330-0-9
రాగ డిటా	రు	360-0-0
- (7) రంగులు**

సింహంబూర్లు 20 డ్రైలు అందరు పిపా		103
డిటా 16	డిటా	97-0-0
తొట్టి క్రిష్ణము 20		105-0-00

2 వ అభిలభారత ఇనుపపాదల సమావేశపు అధ్యక్షులను సి. ఎస్. ఆంధ్రాస్ గారు రంగీకరించిరి. లక్ష్మీ లో 1, 2, 3, 4 సెంటెంబరు తేదీలను జరుగును.

స్వరాజ్య సాధనము

ప్రపంచమంతయును స్వరాజ్యనాదముతో మారు మ్రోగుచున్నది. సిన్సిపెరుల హత్యలు, ఫిలిప్పీనుల మొదలు, ఎగుప్టు దండగములు, హోమురూలగుల ఘోషలు, కార్మికుల సమ్మె కట్టులు, సోవియట్ విప్లవములు, తురుష్కుల కలవరము, ఆరబుల ప్రతిఘటనము చేరుల పరివర్తనము ప్రపంచవ్యాప్తమైన స్వరాజ్యనాదమును పేయినట్లేను జూచుచున్నది. ప్రపంచవ్యాప్తమైన మానవాభివృద్ధిని నాపుట యసాధ్యమైనను బలవంతుల స్వప్రయోజనములు మానవుల యభ్యుదయమునకు విఘ్నపరంపరలను సృష్టించుచుండును. స్వార్థపరులు గల్గించేడి విఘ్నపరంపరలు మానవాభ్యుదయమున కాటంకములను గల్గించుచు మహా సంక్షోభమును గలుగజేయును. సంక్షోభమునకు గారకులు ప్రజాశయముల పరికల్పిణివారై పను నిందలు దండనములు ధిక్కారములు మాత్రము ప్రజాసేవకుల పర మగుచున్నది. భారతదేశపరిస్థితులను తలపోసిన భారతపుత్రులకు పరమవిచారము గలుగుచున్నది. భారతపుత్రుని ముఖమునందు మూమంతులను దాస్యలక్షణములు వ్రాసియున్నవి. స్వదేశమునందుగాని విదేశములందుగాని తలయెత్తి తిరుగుటకు భారతపుత్రుడు నోమును నోచుకొనలేడు. ఎచటనున్నను దాసత్వమే ప్రత్యక్షమగుచున్నది. సనాతనధర్మసంస్కారముగల భారతపుత్రుడు స్వదేశమున గుత్తమడపుల కనన్పడు. రాజాధిరాజు లుద్యోగస్థులకు దాసానుచానులుగ నుండవలయును. విదేశములందు బానిసత్వము నివాససాధనము. స్వదేశవిదేశములందు జన్మస్వస్థులను గోరుటయును దాస్యస్థితిని దెలుపుటయును రాజద్రోహము. ఏమి చేసిన రాజద్రోహమగునో ఏమి చెప్పిన రాజద్రోహమగునో యది హృదయకంఠము గలుగుచుండును. దానిని నిర్ణయించుటయును ససాధ్యముగ నున్నది. నలుగురుగూడి కన్యస్తంభములను బద్ధించుటకు ప్రజలకు స్వాతంత్ర్యములేదు. దేశసేవకై సంఘములుగ జేరుట కధికారము లేదు. అధికారుల దుష్టకార్యములను ఖండించుటకు హక్కు లేదు. ఉత్సవములను జరుపుటకు వీలు లేదు. దేశభక్తులకు స్వాగతము నొసగుటకు స్వతంత్రము లేదు. పోలీసుభటుడు మొదలు కలెక్టరువరకును గల యధికారి దేవతలు నిరంకుశాయధములను బూని ప్రజాసత్త్వములను నిహ్వలముచేయుచుండురు.

పోలీసుభటుల చర్యలను ఖండించినందులకు ప్రతాపవ్రత కి దండన ములకు బాటైనది. ఉత్సవములను జరిపినందులకు బీహారు ప్రజలు దండనము పొందిరి. దేశభక్తులకు స్వాగతము నొసంగుటకు మాధర్మికులు గుంటూరు మ్యూనిసిపాలిటీ సంఘసభ్యులను ప్రతిఘేడించెను. 712, నంబరు పోలీసు కాన్స్టేబిలు మండలాధికారి మాధర్మికులు, స్వదేశాంగమంత్రి ఫర్ విలియం వికసెంటు, గవర్నరు సర్ విలియం మారిసు దాస్యపాళమునందు వ ప్రజలంధనములుగ నున్నారు. ఫర్ విలియం మారిసునకు గల యధికారదుర్భిమానము సం. 712 కాన్స్టేబిలు నావహించినది. భారతప్రజలపట్లను వారి హక్కుల పట్లను వారి గౌరవముపట్లను మారిసుగారికి గల తిరుస్కారభావము పోలీసు కాన్స్టేబిలునకును గలదు. గవర్నరు ప్రతిపాదించిన యుత్తరువును కాన్స్టేబిలు అనులునం దుంచును. మారిసుగారు రాజద్రోహసభాశాసనమును ప్రకటించును. పోలీసు కాన్స్టేబిలు ప్రయోగమును జేయును. మాధర్మికులు 144 శాసనమును ప్రకటించును. తంగిరాల సత్యనారాయణగారు ప్రయోగమును రాజ్యవ్యముగ జేయును. నిరంకుశాధికారచక్ర మంతయును నాటంకము లేవియును లేకను సర్వసంహారమును జేయుచు యథేచ్ఛగ దిరుగుచుండును. ఎవరైనను ధర్మప్రియు లాటంకములను గల్పించినపుడు నిరంకుశచక్రమునకు బలియగుచుండురు. ఈదృష్టికి నిరంకుశచక్రము కారణముగాని కాన్స్టేబిలుగాని మాధర్మికులుగాని మారిసుగారుగాని బాధ్యులు గారు. ఈయధికారిచక్రము ప్రజలకు నలు చేయుచున్ననుమాపిక ప్రజల కనభవైక వేద్యముగ నున్నది. సకలవ్యవస్థలందును సకల ప్రదేశములందును నీమహాపీడప్రత్యక్షముగ నున్నది. ఆమహాపీడయొక్క భయంకరస్వరూపము జాలియన్యాలాభాగునందును ఓవ్యయరు డయరు స్వరూపమునందును ప్రత్యక్షముగ గనుపించినను సామాన్యస్వరూపము సామాన్యవ్యవహారములందు నిత్యమును గోచరమగుచు జాతీయచైతన్యమును స్తంభనము చేసినది. ఈ మహాస్తంభనమే సకలవ్యవస్థలందును ప్రత్యక్షమగుచు భౌతిమహాజాతికి కుబ్జత్వమును గలుగజేసినది. జాతీయకుబ్జత్వకారణములను లోలగించి మహాచైతన్యమాను సహజమార్గములను జాతీయహృదయమునందు ప్రవహింపజేయుటయే స్వరాజ్యమనకు ప్రయోజనము. ఈ ప్రయోజన మాత్మకలంబనమునలనను స్వయంసహాయము మూలమునను సమకూడును గాని పరావలంబనమునలనను పరసహాయమూలమునను సమకూడ దని బ్రిటీషుపరిపాలనానుభవము విశదము చేసినను ప్రాతవాసనల మోహము భారతనాయకుల నింకను బాధించుచున్నది. ఈసమ్మోహమును బాపుటకే వర్తమాన స్వరాజ్యసంరంభము పర్యాప్తం బగుచున్నది. స్వరాజ్యస్థాపనమునందు భేదాభిప్రాయములు లేకపోయినను స్వరాజ్యస్వరూపమునందును ప్రస్థానమునందును సాధనములందును గల భేదాభిప్రాయములు గొప్పకలవరమునకు గారణము లగుచున్నవి.

అధికారాభిప్రాయములు

స్వరాజ్యసంవిధానముపట్ల నధికారహృదయమునందు గల భావములను బ్రిటీషు రాజ్యాధికారమునకు ప్రధానపురుషుడైన లాయరు జార్జిగారు స్పష్టముగ చెలియజేసెను. భారతఖండమునకు స్వరాజ్యమనగ బ్రిటీషు రాజ్యాధికారముగాని భారతప్రజాధికారము గాదు. ప్రధానాధికారమంతయును బ్రిటీషుయధికారులవశమునం దుండవలయును. సహాయాధికారములు కాలక్రమమునను భారతీయులవశము చేయబడును. భారతీయులకు స్వరాజ్యశిక్షణను గలపుటకు పౌరసేవోద్యోగులు నావలయును. వారియాజమాన్యము లేని స్వరాజ్యప్రస్థానము దుర్లభ మగును. పూర్వమువలెనే ముందును భారతీయోద్యోగుల యధ్వర్యము క్రిందనే సకలవ్యవహారములును నడువవలయును. ఉద్యోగములకును నుద్యోగులకును భారతీయులేర్పడిరి. ఉద్యోగమును నుద్యోగులును భారతీయుల కేర్పడలేదు. భారతఖండము బ్రిటీషు ప్రయోజనముల కేర్పడినది. భారతఖండమునకు

రాజ్యాంగ వ్యవస్థలు

నిరంకుశాధికారసంరక్షణ గల రాజ్యాంగవిధానము లన్నియును నిరంకుశవర్గపోషణమునే చేయుచుండును గాని ప్రజాధికారమును పోషింపజాలవు. పోలీసు కచ్చేరియును కలెక్టరు కచ్చేరియును గవర్నరు సభయును సామాన్యముగ న్యాయస్థానములును శాసనసభలును మంత్రులసభలును సిద్ధిర్పమున రక్షించుచుండును. పోలీసుకాన్స్టేబిలు చేసిన పనిని ఇన్స్పెక్టరు సూపరింటెండెంటు కలెక్టరు మంత్రి గవర్నరు సమర్థించునపుడు నిరంకుశాధికారమునకు రాజ్యాంగవ్యవస్థలందుగల ప్రతిభ తెలియుచున్నది. అధికారసురక్షితమైన దుర్గమును నధికారులసహాయముననే భేదింపవలయును. అధికారు లీయధికారదుర్గభేదనమున కెప్పుడును బుద్ధిపూర్వకముగ నంగీకరించుదురని నమ్మటకు రాజ్యాంగానుభవమువిరుద్ధముగ నున్నది. మోర్లే రాజ్యతత్త్వజ్ఞుడు మోంట్గు రాజ్యసీత్తిజ్ఞుడు లాయరు జార్జి మహామంత్రియును నీయనుభవమున నిరంతరము చేయుచున్నారు. డయరులును ఓవ్యయరులును జేసిన ఘోరములను బ్రిటీషు రాజ్యాంగసీత్తిజ్ఞులు సమర్థించుటయే కాకను ఘోరకృత్యములకు సత్కా

రమును స్వయంశుము పొందుచున్నారు ఏరాజ్యం గాధికారియను భారత రాజ్యాంగములకు భారత ప్రయోజనములై తక్కువములని నిర్ణయముగనుజెప్పబడుచున్నాడు. ప్రధానరాజ్యాంగాధికారికి గలుగని భారతరాజ్యాంగ నిరీక్షణమును శాసనసభలును స్థానికవ్యవస్థలును ప్రతిపాదించ జాలని విధమును శాసనసభల వ్యత్యాసము మంత్రుల యసహృద్యము సభ్యుల విలాపములు విశేషము చేసినవి. వర్తమానరాజ్యాంగవ్యవస్థలు స్వల్పమైన ప్రయోజనములను సమకూర్చగలవల యందరకును చెలిసియున్నది. శివశంకరమహిల్లగారు గుత్తిశాసనవివరణమునకేర్పాటును జేయవచ్చును. గోపాలకృష్ణయ్యగారు కృష్ణారాయణల కృష్ణములను తెలుపవచ్చును. వ్యాఖ్యగారు మంత్రవిశ్వవిద్యాలయశాసనమును నిర్ణయవచ్చును. శేషమగిలయ్యగారు క్రొత్తశాసనముల నేర్పాటుచేయవచ్చును. సర్ శినస్వామయ్యగారు నైజాంవ్యయములకై పోరాడవచ్చును. కాచి ఈ ప్రయత్నములన్నియును స్వరాజ్యసాధనమునకు విరుపయోగములని నిత్యవ్యవహారములు విశేషము చేయుచున్నవి. లాయడు జార్జిగారు డెలిగేషన్ మూలస్వరూపము మారనంతవరకును వైపుతలన్నియును ప్రజాధికారమును వ్యక్తముచేయుటకు విరుపయోగములగును. మూలస్వరూపమును శాసనసభలును సంస్కరణములును అధికారములును మార్చి ని వి ధ మును గతసంవత్సరసంరంభము విశేషము చేసినది. ఒక మూలప్రజాధికారి వ్యాపనమునకు రాజ్యాంగములు వ్యాప్తము లగుచున్నను రెండవవైపునను నిర్బంధప్రవాహమును సహారముగ వ్యాప్తిపెనునది. ఈపరిస్థితులు చిరకాలమునరకు మూలకు వీలుండదని రాజ్యాంగాధికారులు స్పష్టముగ తెల్పుచున్నపుడు వారి యధీనమునం దున్న రాజ్యాంగవ్యవస్థలు స్వల్పప్రయోజనములను సమకూర్చినను స్వరాజ్యమును పొందుట కనుపయోగములగు నున్నవి.

జన్మపూర్ణమునవ్య

ప్రపంచశాంతికి సాశ్వత్యసభ్యత్వస్వస్థియందు ధనము సాధనముగాని ధర్మము సాధనముగాదు. ధనసాధనమును నమ్మి కానిపై సలను లెక్కించునంతవరకును చిత్తుడు గలుగును. ప్రాచ్యుకు తాను గ్రేటుబ్రిటనుకు ఆమెకొకరును ఇయ్యవలసిన మొత్తములను లెచించినపుడు గుండె జల్లుచునును. జన్మి ఇయ్యవలసిన మొత్తమును వలచినపుడు సంతిసము గలుగును. జర్మని చేసిన ఘోషములను వలచినపుడు విచారము గలుగును. జర్మనీపరాజయమును వలచినపుడు బాసందము గలుగును. జర్మనులు చేసిన దురంతములకు బాలైన ప్రాచ్యదేశము జర్మనులపట్ల కానిశ్యమును వహించుట సహజమైనను పోయన్గేరుగారు ధర్మమును నమ్మి శాంతిని బూనుట యవసరము. పోయన్గేరుగారికి జర్మనులమీదను లాయడుజార్జిగారికి గలిగిన విశ్వాసము గలుగ లేదు. జర్మనీ 33,478 ఫిరంగులను 87,000 మరఫిరంగులను 11,000 కండ్ కాలుధములను 45,00,000 తుపాకులను 3,80,00,000 షెల్లులను మిశ్రమండలిస్వాధనము చేసినను పోయన్గేరు గారికి సంతృప్తి గలుగలేదు. నూడుచున్న జర్మనీకి మందు గుండ్రను జేయుటకు సామర్థ్యము లేదని వచాను మంత్రీకి విశ్వాసముగలుగ లేదు. యుద్ధవ్యయమునకు గ్రేటుబ్రిటను ప్రాచ్యునకు మించినవ్యయము చేసినది. యుద్ధమునలనను గ్రేటుబ్రిటను వర్తకము వ్యాపారకర్త్రములు పాక్షి నవి. నష్టము లన్ని రాజ్యములకును వారిస్థితిగతులకు తెగినరీతిని సంతృప్తిములైనవి. ప్రాచ్యు గ్రేటుబ్రిటనుకు ఆమెకొకరును

1500 లక్షల సవరణల నియమలయును. ప్రాచ్యు జర్మనీకుంకి 2500 సవరణలను పొందవలయును. జన్మి రాజ్యములకును సేవముగ నిచ్చిపుచ్చుకొనుటలు గలవు. ఇచ్చిపుచ్చుకొనుటలు మితిమీరి యున్నంతకాలమున్న రాజ్యములకును మనస్తాపమునకు గారణములు గలుగు చుండును. వ్యాపారకర్త్రములు వృద్ధిని పొందగను నశాంతియును సంతోషమును గలుగుచుండును. యూరపునందును లోకము నందును పునర్ని రాజ్యము పెంబున సాధ్యమగుటకు యూరపు రాజ్యములకు వైదుమ్య పోయి సాహచర్యము గలుగవలయును. యూరపురాజ్యములందు సాహచర్యమును గలుగజేయుటకు తాయడు జార్జిగారు చేయుచున్న ప్రయత్నములు స్వరాజ్యములకు నున్నవి.

జన్మనిదేశ మంతవరకును నష్టపూర్ణమునకు 5000 లక్షల సవరణలను చెల్లించినది. పోయన్గేరుగారు చెల్లించుటకు సామర్థ్యముండయును జర్మనులు తప్పించుకొనుచు న్నారని నమ్ముచున్నాడు. లాయడుజార్జిగారు జర్మనుల కంటికి సామర్థ్యము లేదని నమ్ముచున్నాడు. ఇథయులును జర్మనులకుండి నష్టపూర్ణద్రవ్యమును పూర్తి రాజ్యవలయు ననియే ప్రతిపాదించుచు న్నారు. జర్మనుల కెంతిశక్తి గలకో నిర్ణయంపవలయును. పోయన్గేరు సేయవలయుకో నిర్ణయంపవలయును. ఈ విషయములను నిర్ణయించుట కొక యారిక సంఘము నిర్మించబడినది. ఆ సంఘమువారి నిర్ణయముల ననుసరించి భౌతిక ద్రవ్యము నిర్ణయంపబడును. విచారణఫల మేమి జేలినను రాజ్యాధికారులందరును ధననిరీక్షణమును శాంతిలికముగ నైనను మూలను బెట్టి ధర్మనిరీక్షణమును నసలంబించునపుడే యూరపు రాజ్యములకు శాంతియును సుభిక్షియును గలుగగలవు. యూరపు రాజ్యవ్యవస్థలందు వర్తమానవిషయదశయందు ధర్మనిరీక్షణమును వెలకొలుపుటకు బ్రిటీషు సామ్రాజ్యము సలవిధములను దగియున్నది. ఆంగ్లేయులవలంబించిన మార్గమును నితర రాజ్యములును నవలంబించుట సహజము.

తెనినుగారిచొప్పుతుకులు

రుష్యా పరివర్తన చక్రవర్తికి తెనినుగారికి ఎన్నిసారులో చొప్పుబ్రతుకులు గలిగినవి. మహావ్యాధిగ్రస్తుడగు నున్నా దినియును చచ్చిపోవుచున్నా దినియును చచ్చి పోయినా దినియును వార్త తెన్నియోసారులు వచ్చి ని వి. వార్తలకు మూలము తెనిను చొప్పును గోరేడివారి సనకల్పముగాను మరణముగాదని విశేషమగుచున్నది. ఎనకొరికి తెలులున్నను తెనినుగా రాకొగ్యనంతుడుగ నున్నులు వార్తలు తెరిగి తెలుపుచున్నవి. ఆయుర్దాయమున్నంతవరకును పరులకోరికలు నిష్ఫలము లగును.

ఆంధ్ర రాష్ట్ర యోధసంఘ కార్యనిర్వాహక సంఘము ఆగస్టు 20 న జేరి ఆదివారము నాడు రాజమహేంద్రవరమునందు గూడగలదు. ఆసమావేశమునందు ఖద్దరు నిర్మాణమున కవసరమైన యేర్పాటులను నితర విషయములను చర్చించి నిర్ణయంపబడును.

విమానముల పంపెములు:— ఆకాశయానముల పంపెముల 50% విమానము 66 నిమిషములు 49 కిణములలో 200 మైళ్లు పయనముచేసి పంపెములు గలిగినది. ఈజేగ మత్స్య కృత్యమును గలగజేయగలదు.

పరిశోధన:— కాడకుగారు పర్యావృంద పోయన విశేష ఆయాస్థానే పరిశోధనకు పట్టుకొను గవర్నరుగ నియమించబడుటకు సార్వభౌము దింగిరించెను.

స్థానిక వార్తలు

హైద్రాబాద్ ఆరోగ్యము:— ఆగస్టు 16 న తేదీతో ఆంతిమమైనవారమున మహాచిక్కు 54 మందికి సోకెను. 17 నురు మరణించిరి. కలరావల్ల ఎరుగు మరణించలేదు. ఇతరజ్వరములవల్ల 41 మంది మరణించిరి.

రాలిపున ప్రభువు

పుత్రికా ప్రతినిధులతో సంభాషణ.

సేనానాయకుడు రాలిపున ప్రభువు శేటిమొదయి మదరాసు చేరిరి. వారు వజీరులతో సైనిక విభాగము గూర్చి పుత్రికాప్రతినిధులతో మాట్లాడ గోరెనట్లు ప్రయోజనముగా కారి తెలుపగా పుత్రికా విశేషములు పోర్టు సెంటు గారి ప్రేమను స్థాపు కావాలయమనంబుకూడిరి. న్యాయండియా పుత్రికా పక్షమున డాక్టరు ఆనిబెసంటుగారు వచ్చిరి. 9, 40 గంటలకు పరిగి రాలిపున ప్రభువుగారును అచ్చటికి వచ్చిరి. పుత్రికా ప్రతినిధులు సేనానాయకుని కొన్ని ప్రశ్నలపేరీ ప్రత్యుత్తరములందిరి. ఇంకను సైనిక శాఖ పరిపాలనముగూర్చియు దుర్భరమగు సైనిక వ్యయములను గూర్చియు ప్రశ్నలుజేయగా, తమకు రాజ్యాంగవిషయములందు శోధ్యములేదనియు సైనిక వ్యయమును గూర్చుకూడ ఇంచితేపు సంఘమువారు ఆక్షోభము మానమన వచ్చినపుడు ఆ లోదించి గిను నుభిప్రాయముల నివేదించుచుయు చెప్పిరి. ఇది నిముసముల కాల మిట్లు ప్రశ్నోత్తరములు జరిగిన తరువాతి తమకు పుత్రికా ప్రతినిధులతో స. ప్రతించుటకు అవకాశము కలిగెందులకు రాలిపున ప్రభువు సంతసించుచు అందరికును కరస్ప గ్రహము గావించిరి. అంతట ప్రతినిధులును ఆటనుండి వీడ్చిని యుద్ధేర్పం జరిగె.

కాంగ్రెసు నాయకులు

మదరాసు న్యాయవాద సంఘము.

హైకోర్టువాద మందలింపు.

గతవారము కాంగ్రెస్సంఘ విచారణసంఘములు మదరాసుకు వచ్చియండిపురు న్యాయవాద సంఘమువారు హైకోర్టుభవనములోని తమ సంఘ కార్యాలయమునందు పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు, డి. రావ్, వి. జి. పల్లెలుగారలకు పిక సామంతుల ముహూర్తముల వీరికిరిని వదులగు లెంకంకును న్యాయవాద సంఘకార్యదర్శికి హైకోర్టు రిజిస్ట్రారు ఈక్రింది యుత్తరమును వ్రాసినది తెలియుచున్నది.

హైకోర్టుభవనములందు న్యాయవాదసంఘములపరంగామునకు ప్రత్యేకించిన మందిరమునందు జరిగిన సమావేశమును గూర్చి గౌ. న్యాయమూర్తులకు శేకినెను. ఆసభ కాంగ్రెస్సంఘ, కిలాఫతు సంఘ ముగవేద్య సభ్యులకు ముఖ్యులకి స్వాగత మర్పించెనయ్య, అందలివర్గ కాశీయ వ్యభాగమును మండి ననియు తెలిసినది. రాజీయ సభలకు హైకోర్టు భవనము మధయోగించుటకు గౌ. న్యాయమూర్తు తేమత్రమును అంగీకరింప రనియు, ఇకవిడిట గౌ. ముఖ్యన్యాయమూర్తి కారకర్తవండి ముందు యుత్తరపు పొందినదే ఇట్టివారి తుదయోగింపబడి సంఘము పక్షమున పూచి కన్దు వ్రాసి యవ్వకలెనయ్యు మీకు. తెలుపవలసిట్లు వాకాజ్జయెనెరి. అట్లుమీరు వ్రాసియవ్వనియదల మీత్రయిస్తుడో పగయిస్తు ప్రదేశమును స్వాధీనముచేసికొను విషయమై యాలోచించవలసియందును.

శ్రావణమాసమున జింతు హింస

చేయగూడదు.

హింసచేసినవారి జూడ చెల్లినవారికి

బహుమాన మియ్యబడును.

పలికానా సంస్థానాధిపతి ఆజ్ఞ.

శ్రావణమాసము హిందువుల కర్మకాండకవిత్రులకు తెలుగారు వానెలలో జింతు హింసచేసిన వారికి క్షమ చేయబడును ఆశేనము చేసినందులకు వేయబడిన బాల్కానాలో వాల్కనంబు సామ్య ఆశేనము చేసినవారిని ధట్టిచ్చిన వారికి బహుమానముగా నీయబడునని మార్గ రరావ్యమునందలి పాతికంగా సంస్థానమువా కాజ్ఞాపించినది అపాపవాదాదులకుండి తంతివార్త వచ్చినది.

అఖిలభారతాయుర్వేద మహాసభ

అధ్యక్షకోపన్యాసము

అఖిల భారతాయుర్వేద త్రయోదశ సమ్మేళనమున కధ్యక్షుడుగు వైద్యపంచాంగ కృష్ణశాస్త్రి కవిదేగారి అధ్యక్షకోపన్యాసమునుండి ఈ క్రింది భాగములు ముద్రితములు :-

కీర్తిశేఖర శంకరచారిత్రా మహాశయల యొక్క ప్రయత్నముచేత ఈ మహాసభ యొక్క ప్రథమాధివేశము గోదావరికి ఉత్పత్తిపాన మను వాసికా క్షేత్రమున జరిగినది. అటుండి క్రమముగ నీ యధివేశము పాఠేలు ప్రయాగ కాన్పూరు మధుర కలకత్తా చెన్నపురి పునహా లాహోరు ఢిల్లీ ఇందూరు వంటి ప్రాంతములందు జరుగుచున్న మహాగోదావరి ప్రవాహమువలె ప్రవహించును అధికారికమున లోకసంఘటికను నైపుణ్య ఆ గోదావరినదికే అతి భారమునందున్న రాజమహేంద్రవర నగరమును చేరినది. గోదావరి మహా తీర్థమునందు అవాకం చేయ దుర్లభా యని గోదావరినది ప్రపంచంబు బడియున్నది. కాని అయ్యది మనకందజతును ఇందుమాలమున నులభియైనది. సప్తశి వామమున ప్రవహించున సప్తమఖము లతో గోదావరి ఇచ్చటికి అంతరాయముననే సమద్రమున ప్రవేశించుచున్నది. ఇంతవఱకు ఈ గోదావరి ప్రవాహమువలె నిఖిల భారతవర్షీయ వైద్య సమ్మేళనమునూడ దినదినమున అధికారికముగ లోకాదరానమనము లోకపియమున నై భారతజనతా మహాదధిండు ప్రాంతము సంమేలన రూపములను ననేక ముఖములతో కలియచున్నది. ఇటువై అయ్యర్వేదాధ్యక్షుడ యును ద్వారా లోకులకు శాస్త్రజ్ఞానమును ప్రాణ పరి రక్షణమును ఇంతికింపై మిగ్గుగా నుండునట్లు శుభచిహ్నములు కన్పట్టుచున్నవి.

ఆంధ్రదేశము

ఆంధ్రదేశము తొలుదొలుతనే గోదావరి పుణ్యప్రవాహముచేత పానమైనది. కేవల మింతమాత్రమే గాక మతియొక్క కారణమువలననూడ నీదేశము పానతమమైనది. ఏలయనగా అద్వైతమత ప్రతిపాదకులగు ఆచార్యశంకరులు విశిష్టాద్వైత ప్రతిపాదకులగు శ్రీరామానుజాచార్యులు వైష్ణవత ప్రవర్తకులగు శ్రీమద్భాషాచార్యులు శుద్ధాద్వైత మతోపదేష్టులగు శ్రీ వల్లభాచార్యులు వెంకటాచార్యులు తలఁచి ఇంతవఱకు నుపదేశితులై ఆచార్యపురుషు లెల్లరను తమ జన్మములచేత నీదేశము నలంకరించినవారే. నేదవిద్యకును వైదిక కర్మానుష్ఠానమునకును తక్కిన దేశములందలి అన్నిచోట్లను ప్రాయశఃకము కలదు. కాని ఇచ్చటన్న శో ఇచ్చటికిని పూర్వమువలెనే యున్నది. మొగలు రాజుల కాలమునందు భరతఖండమునందలి ఉత్తరప్రదేశములందును మహారాష్ట్ర దేశమునందును సంభవించిన విప్లవ పాలములు వైదికపరమ సాంధ్రభూమికి తిప్పినవి. పూర్వము "మహాలోకే దంతయు కల్పితమని యను సత్యమైన దంతయును మహాలోకమున దనియును కనుక మహానకుంపై మించిన ధర్మగ్రంథములు ఏభాషలో నున్నను నశింపజేయవలసినద" అను సిద్ధాంతముతో ఔరంగజేబుసంస్కృత గ్రంథంధన ప్రజ్వలితమగు నుద్బోధకముతో స్నానమునొనర్చినది నుప్రసిద్ధ చరిత్రకారుడగు ఎల్ఫిన్స్టన్ మహాశయుని గ్రంథమువలన తెలియుచున్నది. ఈలాటి నిరంతర ప్రభువులరాజ్యము అదృష్టవశమున నాంధ్రదేశమునందు ప్రవర్తిల్లలేదు. ఈ కారణముగల్గిన భరతవర్షమునందలి తక్కినభాగములందు నామ మాత్రముగల గ్రంథసంపద, యాదేశమునందు పరిపూర్ణరూపముతో నొప్పుచున్నది. అందునను ఆయుర్వేద గ్రంథసంపద మహాన్నతికొని మిక్కిలి మంచి స్థితియందున్నది.

అతి ప్రాచీనమగు భేదసంహితయును కాశ్యపసంహితయును ఇప్పటికి ఇచ్చటి కంత దూరముననున్న తంజావూరి సరస్వతి భాండగాయమునందు లభించుచున్నవి. తత్తాపి ఈ రెండు సంహితలను ఆంధ్రభాషయందే వ్రాయబడియున్నవనుట యొక గొప్పరహస్యము. ఇప్పుడు లభించు భేదసంహిత వ్రాత ప్రతులన్నియును వైగ్రంథమునకు పులికేతే. దాక్టరు హేర్లేగారి యభిప్రాయము ననుసరించి ఈ ప్రతులయొక్క లేఖనకాలము పదునానవవ శతాబ్దిప్రాంతము. ఈ భేదసంహిత గత వర్షమున కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమునకై ౧5 అకుతోపముఖిగారు సంగ్రహించి ప్రయోగించియున్నారు.

తూరప్రాంత సంహిత జతుకర్ణసంహిత భారద్వాజసంహిత అను నీ మూడుసంహితలనుండి ఈ దేశమునందే గలవు. ఆయుర్వేదసూత్రము యొక్క ప్రథమసూత్రము మున్నగు సూత్రగ్రంథములును, అష్టాంగహృదయ వ్యాఖ్యానములు-విజ్ఞానేశ్వర గంగాధర నూరపుసతీతమలగునవి. ఇచ్చటనే దొరుకుచున్నవి. రస తిలక ప్రబంధమును ఆనందకందమును బసవరాజవచితమగు శివతత్త్వతాకరమును ఇచ్చటనే లభించుచున్నవి. మతీయును రసప్రదిపిక రససిద్ధాంతానుశాసనము మున్నగు రసగ్రంథములు నుపసంహిత సంహిత బృహద్యోగతరంగిణి యోగరత్నావళి హిశోపదేశము భేదజనరత్నసము భన్వంతరి విలాసము యోగశతకము సర్వపాతచంద్రిక మున్నవి సంగ్రహగ్రంథములను మీఆంధ్రదేశమునందే నులభ్యమై యున్నవి.

దేశాంతరములందు విఘంటు గ్రంథములనేకము లున్నను పూవులు పండ్లు వేళ్లు బెరుగుకొమ్మలుమున్నగు నావధీయ పంచాంగగ్రంథము వానియందు దంతగా కానరావున్నది. కాని ఈలోపము మీదేశమునకు దుర్లభించిన కాశ్యపనిఘంటువు ద్వారా ప్రమాదమైనది. దీనినిబట్టి కాశ్యప నిఘంటు ప్రకృత ఈయాంధ్రదేశమునందే నుని యూహించు ననుచుచున్నది. ఇంకను ఇచ్చట అనేక నిఘంటువులున్నవి. వానియందు మధ్రసవర్ణనమును నిఘంటువుభిషగ్యులకల్పరతును దగ్గనియుమై యున్నది. నేరేలు ఆయుర్వేదమహాశ్ర ప్రచారముగలది ఆంధ్రదేశమని ప్రసిద్ధమైంది. చరకసూత్రతాపాఖ్యాతులు నెప్పిన ప్రయోగములను-రసతిలకములలో వర్ణించిన ప్రయోగములను ఆంధ్రదేశమునందే యధికతరముగ గాన వచ్చుచున్నవి. ఈ దేశమునందు సర్వవిహాపయోగము ఎక్కువగ చేయబడుచున్నది. ఇట్లే లంఘన చికిత్సగూడ విస్తారముగ నవలంబించు బడుచున్నది.

ఆయుర్వేదాయాతురాలయ పరిపాలనార్థమై ఆయుర్వేదాభివృద్ధిని గోరు పూర్వముగాజ్యోతిసంగిన దానశాసనములు ఈ దేశమునందే దొరకినవి. ఈ శాసనముల వివరములు పునహా యందలి అష్టక వైద్యసమ్మేళనసందర్భమున కీ. శే. పండిత డి. గోపాలాచార్యులు గారిచే సాంగముగ ప్రవర్ణింపబడినవి. ౧౦౬౭ ప్రాంతమున వెంగల్పట్టు మండలమున జేరిన మధురాంతకోప మండలాంతగ్రతమగు- తిరుమకూడలు గ్రామమునందు శ్రీ వీరచోళేశ్వరవరగు రాజకేశరి వీరరాజేంద్రదేవునిచేత శ్రీవేంకటేశ్వర స్వామియొక్క గర్భాలయపు గోడపై చెక్కింపబడిన శాసనము నందు శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామివారి నిత్యోత్సవకైంకర్యములతో పాటు నేదశాస్త్ర పాఠశాలయొకటియును విద్యార్థిజనమునకు ఆరోగ్యమునిమిత్తమై అశ్వత్థమునకు ఆకురాలయ మొక్కటియును నిర్మింపబడవలసినట్లుగా వ్రాయబడియున్నది. ఈ ఆకురాలయనకు వీరచోళేశ్వరరాకురాలయమని పేరు. ఇందు సర్వదా పదునైదుగురు ఆకురులకు అవకాశ ముండునట్లు ఏర్పాటుచేయవలయును. మతీయు నిందు ఒక కాయ చికిత్సకుడును ఒక శల్య చికిత్సకుడును ఇద్దరు పరిచారకులును ఇద్దఱుశ్రీ పరిచారికలును మతీయుక నేవకుడును ఒక ద్వారపాలకుడును ఒక చాకలి ఒక కుమ్మరి ఆయాకార్యముల నిర్వహింపవలసినట్లు పేర్కొనబడినారు. ఆకురులకు శయనార్థమై ఆస్తరములుగ నుపయోగింపదగిన ఏడుచాపలును (కట్టా), రాత్రిలందు దీపముల నిమిత్తమై నలుబదియైదు నాడుల తైలమును నిర్ణయింపబడినవి. ఆకురాలయమునందు చికిత్సార్థము నిద్దుమచేసి యుంచవలసినట్లుగా వ్రాపొరసాయనము మున్నగు నియమియొక్క మందులుగూడ ఆశాసనమునందు పట్టికలో నిర్ణయించుటయే గాక ఆ మందులను వాడునపు డవలంబించదగినట్టి పరిమితులు గూడ నందు వివరింపబడినవి.

మతీయును గుంటూరు మండలాంతగ్రతమగు మాల్యపుర గ్రామమున ప్రపద వైద్యశాలా విషయకమగు మతీకొక్క శిలాశాసనము కూడగలదు. ఇది కాకతీయచక్రవర్తియగు గణపతి జేసినమహారాజుల కాలమునందు- అనగా పదియవ శతాబ్దివర్షభాగమునందు- వ్రాయబడినది. రాజమహేంద్రవర పరిసరములలో నున్న కోరుకొండను పాలించిన ముమ్మడినాయకుని చేత ౧౬౨౦ కాలిహవాన కళమున నీయబడిన మతీక శాసనము గూడగలదు. ఇట్లే ఇంకను అనేక శాసనము లున్నవి. ఈ శాసనముల నవలంబించినచో ప్రాచీనకాలమునందే నైతము మనదేశీయు లగు వృషోత్తములు లోకోపకారార్థమై అనేకాతురాలయములను ప్రతిష్ఠించి - ప్రపద వైద్యశాలలు మున్నగు వానిని స్థాపించి- బద్ధవైద్య పరిపాణము నొనర్చి వైద్య పుంగవులకు అగ్రహారాలు నొసంగి, వారి యుత్సాహము నభివృద్ధిచేసి ఆయుర్వేదమును పోషించినట్లు స్పష్టపడుచున్నది. ఆయుర్వేదోద్ధరణార్థమై సమస్తదేశములను సుభుతయక ఇచ్చ

టకు విచ్చేసిన భిషగ్యురకు గోదావరిపవిత్ర స్నానమాహాత్మ్యమున ప్రాచీన మగు ఆ దీప్యవైభవము మలల లభించు గాక యని కోరెదను.

కీ. శే. పండిత డి. గోపాలాచార్యులు

నా అధ్యక్షకోపన్యాసమునకు బూర్వము అతి కష్టముతో మన మొక కార్యము నొనర్పవలసియున్నది. ఆయుర్వేదోద్ధారమునకై అహర్నిశమును ప్రయత్నించిన వైద్యులైన పండిత డి. గోపాలాచార్యులు వారి స్వగ్రోక యాత్రచేత అన్వీత నీయునుగు చాని మనకు చేకూడినది. భిషజ్జుటి యగు గోపాలాచార్యులు గారు ఆయుర్వేదాధ్యయనము శాస్త్రవిహితీతులతో నుండుటకై చెన్నపురిలో ఆయుర్వేద విద్యాలయమును ప్రతిష్ఠించి, తన్నిగ్వహమునకై దాదాపు విదువేల రూపాయలకు వైబసిన మొత్తమును ప్రత్యేకముగా తన స్వంతమునండి వారు వ్యయించుచుండిరి. మతీయును వీరు ఆయుర్వేదప్రచారణోపధన స్థాపించి తద్వారా అనేకాయుర్వేదీయగ్రంథములను ప్రకటించుటయే గాక ఆయుర్వేదీయపద్ధతులతో ననేకములను పురా లయములను చికిత్సాలయములను నెలకొల్పి ఆయుర్వేదము లోకాదరపాత్ర మగు నట్లొనర్చి. ఆచార్యులవారు ఆంగ్లభాషా ప్రసిద్దులు కావునను వా రెన్నడు గావించిన ఆయుర్వేద మహావిద్యాలయవ్యవస్థ ఇంచుమించు కాలిదికాలము క్రిందటనే వచ్చియున్న తిట్టేయు డగు వైద్యరతునకు గూడ ననుకరింపదగినదై స్ఫురణమైందే యొప్పినది. ఇవి ముఖ్యముగ గమనింపదగినది. ఆచార్యులు గారు వ్యవవైద్య సమ్మేళనమున ఈ సభకు మంత్రిపదవిని స్వీకరించి, పిమ్మట మద్రాసు ప్రాంతమునందు అనేకము లగు ప్రాంతీయవైద్యమండలములను వైద్యసభలను స్థాపించి మహాశ్రేయ మగు నాందోళనమును గావించిరి.

ఇంతవఱకును పండ్లెండు సమ్మేళనములు జరిగినవి. ఇప్పుడిది పదునూడవది. ఇంతవఱకును జరిగిన సభలలో మనము చేసిన డేము? సాధించిన డేము అని మనము తొలత విచారింపవలసియున్నది. పండ్లెండుచేయునది మనము సమావేశమై చేసిన ఊహాపోహలు - తీర్మానములు - ఆయుర్వేదవిద్యాపిత మొనర్చిన కాశ్యపాశ్రమమున్నగు సమస్తమున పర్యాలోచన చేసిన మన ప్రయత్నము లెంతవఱకును సఫలీభూతమైనవో మనమే మాత్రము ముందునకు రాగల్గితా- ఇంక నెంతవఱకు మనము పోవలసియున్నదో - ఏయేప్రయత్నముల నిటువైని మనము ఒనర్పవలసియున్నదో సింహావలోకనమున నిర్ణయించుకొనవలసిన సమయము ఆసన్నమైనది.

పరికించినచో మనము నిరాశ చెందవలసిన అవసరములేదు. ఈ సంమేళనము వారి తీర్మానముల ననుసరించి కల్పజికార్య జాతిము జరుగజున్నవి - జరిగినంతవఱకైనను - ఆకొలదిపనియే మనకు మిక్కిలి శాస్త్రజకముగను ఆకాదనకముగను నున్నది. ఈ కాలమునందు లోకుల చిర్యలలోను ఆచారములలోను వ్యవహారములలోను గల స్ఫురణమేయుమగు పరివర్తము మన ఈ సంమేళన కార్యముయొక్క ఫలితమేయని నాభావము. పండ్లెండు సంవత్సరములక్రితము గూడ లోకులకు ఆయుర్వేదమున ననురాగమును గాదరమును కలవకుని నిక్కమే. కాని అవి కార్యముఖమున గన్నపైవేవి కావు. ఈ సమ్మేళనముమాలముననే ఆయుర్వేద చికిత్సాపద్ధతియందు గల యుపయోగిత్వము-ఫలదాయిత్యము-శాస్త్రీయత్వము-సంపూర్ణముగ లోకుల యనుభవమునకు వచ్చింది. సమ్మేళనముకై ఆయా ప్రదేశముల నుండి వచ్చిన వైద్యకురాల ద్వారసంభాషణాదులములమున లోకుల కనేకలాభములు గల్గుటయే గాక తన్మూలమున ఆయుర్వేదముయొక్క ఘనకార్య మొక్కటి సాధించినట్లయినది. ఇదివఱకు జరిగినసభలలో ఆ యా దేశీయులగు భనికులు సాంస్థానికులు మున్నగువారెల్ల ఆయుర్వేదోపధాల యానులకై యథాశక్తి దానము లొసంగవలయునని చేసిన మన తీర్మానముల ఫలితముగా భరితఖండమునందలి వివిధరాష్ట్రీయలలో వెక్కులు-ఆయుర్వేద విద్యాలయములు - ధర్మశాస్త్రాలయములు-ఆరోగ్యశాలలు-నెలకొనినవి. (ఇచ్చటవాయాలముల పట్టికవదలివేయబడినది) ఇట్టి సంస్థానలు మద్రాసు ప్రాంతమున 25, తిరువాన్కూరు ప్రాంతమున 100, మైసూరు ప్రాంతమున 36, నైజామున 3, మహారాష్ట్ర ప్రాంతమున 25, గుజరాతునందు 6, రాజపుత్రస్థానమున 4, సంయుక్త ప్రాంతమున 5, వాయవ్య ప్రాంతమున 1, పంజాబునందు ౧౦, దేశప్రాంతమున 2, ను గలవు. ఇవికాక నాకు తెలియకయున్న విద్యాలయములును ఆకురాలయములును ఇంకను ఎన్నిగలవో చెప్పజాలను.

వ్యవవైద్యసమ్మేళనసభాధిపతులు ఆయుర్వేదోన్నతికై నూచించిన అభ్యుపాయములలో మొదటిది వైద్యకసంస్థా

రము. ఈ సంస్కారమునకై అనేక ఆయుర్వేద విద్యాలయములను స్థాపించుట ఆవశ్యకము. ఈ విద్యాలయములందు శాస్త్రానుశూలకములను లగు సద్వైద్యులు ఆయుర్వేదము విషయములను శిక్షణము నొందవలయును. సమస్తవిద్యాలయములను పాఠ్యప్రణాళిక ఒక్కరీతిగ నుండటం యచియ్యము. ఆయా ప్రాంతముల నెలకొల్పబడిన ఈ విద్యాలయములముల ఒక్క విశ్వవిద్యాలయమునందు సంబద్ధములుగ నుండవలయును. ఇట్లుండ విశ్వవిద్యాలయము ధరితభావమునందలి ప్రాంతీయవిద్యాలయములందు ప్రదర్శింపబడు లగు ఛాత్రుల కెల్ల రకును సమముగ ఉపాధి నొసంగుచుండవలయును. ఈ విద్యాలయములందు ప్రయోగశాలలను భేదజనకప్రహేలయములను నెలకొల్పింపవలసి యున్నది.

ఇక రెండవది భేదజనక సంస్కారము. ఏయేదేశములందు ఏయేప్రకారమున దొరకునో అట్టి ఒకభులన్నింటిని దేశాంత రీయవైద్యుల యావర్యాగమునకై ఏకత్రలభించు నేర్పాటులను గావింపవలయును. నుప్రసిద్ధ పట్టణములందు ఆయుర్వేద ప్రసిద్ధములగు సిద్ధాపథములు సర్వదా లభించు నేర్పాటులను చేయవలయును.

మన భారతవర్షమునందు దీనిదమును అనేకముగ ఆయుర్వేదవిద్యాలయములను ఆశురాలయమును ఇప్పుడు పృథి నొందుచున్నది. ఇందలి పాఠ్యప్రణాళిక ఏకరూపముగ నుండునట్లు కలకత్తా సమైక్యమున నిశ్చయింపబడినది. ఆయుర్వేద విద్యాపీఠమే ఆయుర్వేదమునకు విశ్వవిద్యాలయము. పండిత జేంద్రుల బూర్వము పునఃమున్నగు స్థలములందలి ప్రత్యేక ఆయుర్వేదసంస్థలు పరిక్షలనిచ్చిన ఛాత్రులకు యోగ్యతాను సారముగ సదక్షిణమును సుపాధిని ఇచ్చుచుండెడివి. కాని ఇప్పుడాయుర్వేదవిద్యాపీఠమే సమస్తభారతవర్షమునందుగల భిన్న భిన్న పట్టణములలో-పరిశ్రా కేంద్రస్థానములను నిర్మించి-ఆయా స్థానములనుండి కచ్చిన విద్యార్థులను పరిక్షించి-వారికి భిక్షక ఆయుర్వేద విశాద ఆయుర్వేదాచార్య ప్రభృతివీధముల నొసంగుచున్నది. కాని ఈ విద్యాలయములందు ఇప్పటికిని భేదజనకముగా-ములును ప్రయోగశాలలను శవచ్ఛేదా గారమును రసశాలలను భేదజీవాద్యమును గ్రంథసంగ్రహ లయములునున్నగు అంశములు నెలకొల్పబడ లేదు. అయినను ఈ యేర్పాటుకూడ త్వరితగతినే పూర్తియగు ననుకొందును. సమైక్య నాంధ్ర భూతమగు ఆయుర్వేద విద్యా పీఠము నిర్మించిన పాఠ్యప్రణాళిక ననుసరించి చేయబడు పరిశ్రా కేంద్ర వర్గములకు పరిపూర్ణముగ విశ్వాసార్హమును ఆదరాస్తుదముగ నైనది. ప్రతియేటను మున్నాటికేమైది విద్యార్థులు ఈ పరిక్షలకు వచ్చుచున్నాగు. ఈవిద్యా పీఠముయొక్క అంశప్రతిష్ఠామునకు ఈ యొక్క ప్రమాణమే చాలియున్నది. ఆయుర్వేదము సమైక్యములందు ఏటేటను చేయునట్టి ఒకప్రదర్శనము వైద్యులకును తక్కిన జనులకును చాల నుపకరించుచున్నది. ఈ ప్రదర్శనమునందు ఒకభులను పంచాంగ సహితములుగా-అనగా పుష్కరములపలకాభాసమన్ని తములుగా-ప్రదర్శింపబడుటయే గాక అనేకములగు సిద్ధాపథములను పరిశీలించుట శారీరకవస్తువులు యంత్రప్రాధికములు ముద్రితములగు నుప్రసిద్ధాయుర్వేదము గ్రంథముల ఆయుర్వేదమునకు పరిచయమును సమస్తవస్తువులు ఏకత్ర సమావేశము చేయబడుచున్నవి. వీనిములమున ప్రేక్షకులకు నవాదభుల పరిచయము అనాయాసముగ గల్గుచున్నది. అచ్చుప్రభువులగు ననేకసిద్ధాపథములు అనాయాసముగ దృక్కరమునకు వచ్చుచున్నవి. ఈరీతిగా నింతదనుక చేసిప్రయత్నించువలన ఆయుర్వేదసమగ్రము జరిగె ననుటకు సందియము లేదు.

పండితజేంద్రుల పూర్వము అనగా సమైక్యకార్యము ఆరంభింపబడక పూర్వము-ఆశురార్థాధారమై ఆంగ్లవైద్యుల నుండు వైద్యులయములకు ద్రవ్యము నొసంగు శ్రమించులు ఇప్పుడు తమద్రవ్యమును ఆయుర్వేదాన్నికై వెచ్చింపదలంచుచున్నారు. ఇంతవఱకును ఆయుర్వేదమునకు రాజసాహాయ్యము నానుమాత్రముండెడిది. ఇందులనునే వీనికి చాలహీనస్థితి సంభవించింది. రాజసహాయప్రాప్తికై సమైక్యము ఇంతవఱకును ఎన్నియో ప్రయత్నములునైనవి. అవి యన్నియు ఫలశూన్యములు అగుచున్నవి నాభావము. మనము ఈతీరుననే అనవలయును ప్రయత్నించుచుండుమేని తప్పక కృతార్థము కాగల మను చిహ్నములు కన్పట్టుచున్నవి. రాజశాసనసభల యందు భారతవర్షముల ఆంగ్ల వైద్యవేత్తలునుకై ఒక ప్రతినిధి నేమింపబడవలయు ననియును, మునిసిపాలిటీ మున్నగు స్థానిక సంఘములచేత నాయుర్వేదము ధర్మాధికారము

లను విద్యాలయములను ఆశురాలయములను నెలకొల్పబడి ఆయుర్వేదసాహాయ్యము చేయబడ వలయు ననియు ఇదివఱకు మనము తీర్మానములను చేసియున్నాము. ప్రాంతీయరాజకీయ సభలలో ఈపండితజేంద్రులనుండియే-ఇదివఱకు కన్పడును స్వీకరింపబడకయున్న- ఆయుర్వేదవైద్యప్రణాళిని గూడ తక్కిన వానితోపాటు చర్చలకు వచ్చుచున్నది. ఈసభలందు రాజులను సావంతప్రభువులను సద్దేశించి ఆయుర్వేదవిద్యారాలయములను ధర్మాధికారములను ఆయుర్వేదవిద్యాలయములను నెలకొల్పవలయు నను తీర్మానము వికకంఠ్యముగ అంగీకరింపబడినది. నాగపురము మున్నగుచోట్ల జరిగిన శతీయ మహాజన సభవారు నైతము ఈ ప్రస్తావనను ఆమోదించియున్నారు.

ఈరీతిగా ఆయుర్వేదమునందు సంస్కరణలందును చేసిన ప్రస్తావనల ఫలశూన్యములగుచున్నట్లు కన్పట్టు చున్నవి. ఇంతవఱకును ఏరీతిగా మనము వికమత్వముతో ప్రయత్నించి తిమో అట్లే చివరవఱకు కూడ యత్నించితిమేని తప్పక కృతార్థము కాగల్గుము. కాని ఈసందర్భమున మహాన రాష్ట్రమునందలి వైద్యబృందములలో గల్గిన పక్షభేదములను కార్యచరణ కలుగు నేమోయని చింతింపబడును.

గత వర్షమునందు బయలుపడెదలిన సహాయనిరాకరణ కార్యక్రమము ననుసరించి జరిగిన ఆందోళనములకు రాజకీయములన్న దూరముగ నుండువైద్యులకు గూడ కొంత వికల్పభావము దయించినది. ఇందులకు నాయుర్వేదవిద్యునిమిత్రమై దొరతనమునా రేవణులకు కమిటీవారి ప్రశ్నములకు ఎవ్వరును సమాధానముల నొసగగూడదని యొక పక్ష మేర్పడినది. సహాయోగముతోగాని ఆసహాయోగముతోకాని మన కేవిధమైన సంబంధము లేదు. ఏవిధముగనైనను ఆయుర్వేదాధారణమే మనకు ముఖ్యకర్తవ్యము. గనుక కమిటీవారికి ప్రత్యుత్తరములు చెప్పవలసినదే యని రెండవపక్ష మేర్పడింది. కాని నిజమునకు ఆయుర్వేదవిషయములలో పక్షభేదమున కేమాత్రమును చోటు లేదు. ప్రాణరక్షణమే సమస్తపక్షములయొక్క ముఖ్యోద్దేశము. గనుక ఆయుర్వేదవిషయమున నిట్టి వికల్పములను పాటింపవలసిన బుద్ధిచుంతులు గ్రహించెదమగాక.

కుష్ఠించుచున్న వైద్యక వృత్తియునకు మఱల సభ్యులయమును ప్రవేశమును గల్గుటకై వెళ్ళు ఈపాటులను వెదుకవలసియున్నది. ఆ పాటులను లన్నింటిలోను మొట్టమొదటిది పాల్వపాలకుల యుద్ధయుల యొక్కయు సామనస్యమును సహకారీయమైన యున్నది. ప్రజలు తిరగ గురించినచో రాజసాహాయ్య మొందెదమను కార్యములు సిద్ధింపవు. అట్లే రాజవిరోధము ప్రబలముగ నున్నప్పుడు ప్రజల ప్రతిపక్షములను చేత నెమియును కాజాలను.

ఏకాదశిమందికో దొరతనమునా వైద్యులన్ని బిరుదులను నొసంగినంతమాత్రముననే ఆయుర్వేదవిషయమున వారుగావింపవలసిన పని పూర్తియైయున్నది కాజాలదు. ఇదివఱకు అనేకములను మనము అనేకవిధములగు ప్రార్థనలతో మననోరథములను వెల్లడించి తప్పక దొరతనమువారి బహుమాల్యమును మహాఫలమునగు సహాయోగిత్వమును పొందగలమని ఆశించితిమి. ఆయుర్వేదపాతశాలలను పరిక్షలను ఉపాధులను నెలకొల్పవలయుననియును కేవల సంస్కృతదేశభాషాభిజ్ఞులగు వైద్యులకు మన స్పృహప్రాప్తియు బభ్యసించుటకై కళాశాలలందు ఆంగ్లభాషాజ్ఞాన మవశ్యకము శృంగిలములేకుండునట్లు లను తప్పింపుదనియును ముద్రాకా వ శిష్టములగు ఆయుర్వేద వైద్యుగ్రంథములను సంపాదించి ప్రచారము గావింపుదనియును దక్షులగు వైద్యులను ఆంగ్లదాక్షిణ్యలతోపాటు ప్రమాణదృష్టితో నను గ్రహించు పుడనియును, ఇంక ను ఇట్టి కోర్కెల నెన్నిటితో మనము కోరియున్నాము. మనము బద్ధపరిచుల మైనచో రాజులయినేక్షను తొలగించుట నుకరమే. ఏకాదశిమందికైనను సరియే ప్రజలు కృతనిశ్చయమైనచో రాజులను తప్పక ఆకర్షింపజాలదురు. కనుక ఇంతవఱకును అనుసరించిన మార్గమునే సమ్మేలనము ఇట్లువైకుడ ననుసరించుట ఆయుర్వేదముపట్ల హితప్రదముగ నుండగలదని విశ్వసించెదను.

చికిత్సకు వైద్యులు బౌద్ధము పరిచారకుడు గోగి అని నాల్గు పాదములు గలవు. వీనిలో ప్రధానము వైద్యుడు. కనుకనే ప్రధానభూతు డగు వైద్యులకు స్వగుణసంపదాధానమునకై ప్రయత్నములు అవశ్యకములు. అందులో మొదటి ప్రయత్నము ఆయుర్వేదగ్రంథములను సంగ్రహించుట. పండిత యాదవశీ శర్మగారి రాసిన పరిశ్రమలను ఆయుర్వేదగ్రంథముల సంపాదనము తత్సంగభావము ప్రకాశనము ఎంతటినుచాత్యుత్సాహము ఎఱుంగవచ్చును. వారు ఏమిది కివైగా రసగ్రంథములను ప్రకటించినారు. ఆయుర్వేదవిషయ

కము లగు గ్రంథముల కేనువందలకు నైగా నూచికను సిద్ధము చేసి నారు. గతసంవత్సరమునందు వారు సరస్వతీనిధానము లగు కవీంద్రులయొక్కయు ఆచార్యులయొక్కయు వివరముల తెలుపు నూచికనొకదానిని ప్రకటించినారు. అందు రెండువందల ఆయుర్వేద గ్రంథముల పేర్లు సంగ్రహింపబడినవి. నానినిబట్టియే హేమాద్రివరకసంహితకు టీక వ్రాసి నట్లు గుర్తింపబడితిమి. అందు సహితాగ్రంథములు- ఇంతవఱకు అక్రమశ్రద్ధాములగునవి. ఈకేముకన్నట్లుచున్నవి. ఈనూచిక ననుసరించి ప్రయత్నించినచో మనము అనేక ఆయుర్వేదగ్రంథముల అందఱకు నందుటాటులో నుంచగల్గుదురు. ఈయేజా భేదసంహితను ప్రకటించి కలకత్తా యూనివర్సిటీవారును చక్రపాణిటిక గలచరకసంహితను ప్రకటించి బొంబాయి నిర్ణయ సాంఘిక వైస్సువానిను మనకు చాల నుపకరించియున్నారు.

గ్రంథకర్తల నభినందించుట

ఈసందర్భమునందు ఆ ధునిక గ్రంథకర్తలలో మహామహాపాధ్యాయ గణాధానేయగారిని అభినందింపబడుతో నేను లోపము చేసినవాడనగుదును. వీరు సంతరించిన ప్రత్యేక శారీరముయొక్క ప్రభుభాగ మివఱకే సద్వైద్యుల లాదరించి యున్నారు. ద్వితీయభాగమునకై పండితమండలి ఎదురుచూచుచున్నది మామిత్యులగు గణాధానేయగారు ఈమనోరథమును పూర్తి నేయుదురుగాక. వీరే కొలదికాలముక్రిందట సిద్ధాంతనిదానమును ప్రభుభాగమును రచించి ప్రకటించియున్నారు. ఈగ్రంథమునందుపూర్వము మనగ్రంథములలో వివరింపబడని గ్రంథకర్తల స్వేచ్ఛకర్తలగు సువిస్తారముగ తూపింపబడినవి. మఱియును నేత్రకోగచికిత్సకులలో నగ్రంథులగు బాలకృష్ణశివరాములనుజే గారు విరచించిన నేత్రకోగ మనగ్రంథము(ఇదిప్రస్తుతము పునఃచిత్రకాలా వైస్సులలో నచ్చుచున్నది)మిక్కిలి స్తుతిభాజనమై యున్నది. ముంజేగా రిగ్రంథమునందు నేత్రశారీరము మొదలు కొని తత్త్రోగవిషయములకు సమస్తచికిత్సాగ్రంథసందర్భమును ఆత్మజ్ఞులగు వైదితో గీర్వాణభాషయందే వ్రాసిరి. వీరి ప్రయత్నములవలన ఆయుర్వేదవైద్యులు నేత్రకోగజ్ఞుల విధులను అపకీర్తి ప్రహర్షము కాగలదని విశ్వసించెదను.

యాదవశీకంఠగారు పండిత హరిద్రసన్నులవారి సాయమున వ్రాసిన రిసాషభాషా సంగ్రహగ్రంథము తమవార ప్రశంసించగలియున్నది.

అభినందనములు

ఈ సందర్భమునందు ఆశురాలయములను ప్రతిష్ఠించిన యాదాదాదాయులను తప్పక స్మరింపవలసియున్నది. యేవలే గ్రామవాస్తవ్యులగు గంగారామ్ భట్టదాసు అను వారిసంస్మరణార్థముగ నిర్మించిన విద్యాలయమును బౌద్ధధారలయమును ద్రవంసార్థముగ పరిచేయుచున్నది. సాలుకు మూడు నాలుగు లక్షలచొప్పున నీకార్యార్థమై వారు కర్షుచేయుచున్నారు.

భిషజాం సాధుశ్రుతాం భద్ర మాగమశాలినాం ఆభ్యుదయకార్యకాంభద్రం భద్రం భద్రాభిలాషిజామ్.

నాలుగులక్షల విరాళము

7 వ లేదని మరల సభజరిగినది. పూనాదగ్గర యీతాలో ఉచితాయుర్వేద వైద్యశాల కేర్పరుచుటకు నాలుగులక్షల రూపాయలు విరాళ మొనంగించుటకు మురళీదాసుగారి నభినందించుటకు సభవారు తీర్మానించిరి. ఆయుర్వేద వైద్యమును గూర్చి పాశ్చాత్య వైద్యులకు గల దురభిప్రాయము తొలగుటకు ప్రభుత్వమువారు నియమించిన నియమింపగల సంఘముల వారకును ప్రశ్నలకు స్థాయిసంఘమువారును యితర ఆయుర్వేద వైద్యులనుగూడ ప్రత్యుత్తరముల నియమలెసని సభవారేకగ్రీవముగా తీర్మానించిరి.

స్టోకాల్ రిటైండిమెంటు కమిటీ

నాగపురం, ఆగస్టు 7:-ఈకమిటీవారి ఎదుట ఆదాయపు కాఖాకార్యదర్శి గార్డ్. వి. సి. ఎస్. గారిట్లు తెలియజేశిరి. వి. సి. ఎస్. కు ఇకముందు నూటికి ఎంతమంది నియమించవలసి నది జెప్పలేననిది. ప్రస్తుతము నూటికి 50 మంది నియమించుటకు నిశ్చయించబడినది. ఆర్థిక రాచకీయ కావణములచే ఈవిధాన మంగీకరింపబడిన ఈసంఖ్య త్వలోనే జేరునటుల జేసెదననిది. వచ్చే రి సంవత్సరముల లోపుగగూడ పూర్తి అయిన యభ్యంతరము లేదనిది. 50 హెచ్చువలయునా లేదా యను సంగతిని గూర్చి ఏమియు జెప్పలేకపోయెను. పి. డబ్ల్యు. డి. చిపు ఇంజనీరు ఇంగ్లాండునుండి రిట్రాటుమెంటును ఆపుజేయవలెననిది.

శ్రీమతి జగరాణిదేవి

దక్షిణాఫ్రికా సాత్వికనిరోధకురాలు

శ్రీమతి కస్తూరిబాయిగారి సహచారిణి

అధ్యక్షురాలు లేఖ

హిందూదేశమున జేపూరకావ్యమున పోషణదీక్షామున నున్న పూర్వ ఆను గ్రామమునందు చాల భవనములకు నొక జమీందారుడు కుండెన. ఆ జమీందారుడును అతనిభార్యయును కేవల పూర్వవార పరాయణులు. వారిలకు ఏద్యున్నట్లుట వారు జాతిగా సంకీర్ణమందరి జగరాణిదేవి వారికిమాత్రం ఆమెకు వివాహమైనప్పటికల నేను (ఆమె భర్తయగు పండిత భవానీ దయాళు గారు) పిరిపుడు నెటాలులోనున్నాము. ఆమె ను నాయుంటికి తీసుకొనివచ్చి విద్య నేర్పించితిని. ఆర్యసమాజ ముకు చేరిన పండిత కాసల్యాదేవిచూడ నా భార్యకు విద్య నేర్పెను. తర్వాత నా భార్యకు హిందీ భాష లో కొంత అనుభవము కలిగినది. పిమ్మట నేను ను నా భార్యయు ను నా సోదరుడు జేవిదయాళు ను 1912 లో నెటాలుకు బయలుదేరితిమి. మేము దర్భునుచేరగానే విద్యాపరిక్షచేసి నన్ను దిగనిచ్చిరి. మా కెడ్డె సర్టిఫికేటులో నాభార్య వేరిముఖలేదను కాగితమున నామెను దిగనియమనిరి. పోలకుగారు వెల్లి వ్రాసినట్లుగా వాదింపగా నొప్పు మొత్తము నా భరావతు పుచ్చుకొని కొంతకాలము గడువిచ్చి ఆమెను దిగ నిచ్చిరి గాని ఆకావ్యులలోపల పర్యవసానము చేలలేదు. మేము బ్రాహ్మణులు ను సుహృదురాలు వాటి నాల్గు రెండుకు వెల్లిగా నేనన్ను నా భార్యనుగూడ ఆరెండుచేసి కేసు చేసిరి. పోలకుగారు జామీనీయగ మాకేసు వెటోరియోలోకు మార్చి మమ్ము జోహన్న బర్గుకు పొనిచ్చిరి. చివరకు 1918 లో మాకనుకూలముగా తీర్పుచెప్పిరి. మాకు వివాహస్వామి శ్రేయస్కలిగి డి. ఫిచ్చుట సత్కారముగదోసము బయలుదేరినది. ఆపుడుగ్రాంధిమహాత్ముని సలహాప్రకారము ఆరెండుకావకుటకు నా భార్య కొంతమంది ప్రవీణత్రీలతో పిరిది జి. కు కు వెల్లి నది. ఆ చట వారిని ఆరెండుచేయ నందున ఆకాభంగముతో మరల జోహన్న బర్గుకు వచ్చిరి. తరువాత మేమిద్దరము నెటాలుపరిచాదుకు వాటి లోతిమి. నాల్గురెండుకు వెల్లిగానేమమ్ముల నిరోధించి కొద్ది కాలము అపి మరల చదివీసిరి. మేము న్యూకానీలుకు వెల్లి తిమి. ఆ చట నొప్ప సమ్మెకట్టు ప్రారంభమైనది. తరువాత మమ్ములను ఆరెండు చేసి చెరిమాడుకెలలు కలిసికలిచేసిరి. న్యూకానీలు, పీటరు హ్యూట్టుబర్గు, దల్బునుచేరసాలలో శిక్ష నమభించితిమి. గంధి-స్వల్పము ఒడంబడిక జరిగినప్పటికల మేము జరిస్తేనుకు వెల్లితిమి. అచట నాభార్య జగరాణిదేవి రాతిపాతకాలను ప్రారంభించెను. 1915 జనవరిలో నేను నెటాలుకువచ్చి ద్యునువద్ద క్షేత్ర ఎన్టీటు లో హిందీ ఆశ్రమమును నెలకొల్పితిని. అచట భారతీయుల నిడల కుచితముగ విద్యనేర్పుట కేర్పాటు చేసితిని. ఆ ఆశ్రమమున నాభార్య అసీర్మి కలు క్రద్ధతో బాలు రకును వారిలకును దేశభాషలో విద్యనేర్పుచుండెను. నేను భర్తగీత అను హిందీ పుత్రికను ప్రారంభించుటచే ఆశ్రమ భారమునంతను నాభార్యయే వహింపవలసి వచ్చెను. నేను హిందూదేశమునకుపోయి మరల నెటాలుకు వచ్చినప్పటికల నొక పుత్రికను స్వయముగా ప్రారంభించ వలెనని నాభార్య కోరెను. మేముట్లు ప్రారంభించవలసితిమి. ఆమె ముద్రాకాలలో దినాకా క్రమము దీక్షతో పనిచేయసాగెను. అంతయు నిద్రపై పుత్రిక వెలువడవన్ను తిరిగి నాభార్య క్రికేపురావెనది. ఆమె ఆమెభర్త నా పేర నిరీకలనే నెటాలునుండివ్రాసెను. ఆయన అనుమతి వ్రెననే యాసాత్వికమే తీవితమును నేను పుత్రికలలో ప్రకటింప బూరితిని. మాత్రుచనిపోయినపుడు నన్నొదార్చుటకు శ్రీమతి కస్తూరిబాయిగారితో గూడ శ్రీమతి జగరాణిదేవి నాకడకు వచ్చుచుండెనది. ఆమె చనిపోవుటచే నెటాలులోని భారతీయు లకు నొప్పులొలుకలిగినది. ఆమె కష్టములననుభవించిన సాధ్య మునీ, ఎల్లవారి కన్న బిడ్డలకల్త్రేమెందుకరుణయు, వీరలపై పంపప్రణామములకు నిల్చాను. బాలురకు పాలకులకు విద్య నేర్పు టయే ఆమెకు వినిదము. దక్షిణాఫ్రికాలో బంధకముక్రింద పనిచేయుచున్న వారిలో చాలమంది అత్యుత్సాహములు చాల వివిధమున నున్నారు. వారిమరగన నామె చూడబాలక తన తీవితమునంతను వారికోరకే వినియోగించి ప్రాణముల నర్పించెను. ఆ సాధ్యమునీ ఆత్మకు సర్వేశ్వరుడు కాంక్షిసంగుగాక యని అధ్యక్షురాలు స్వరాజ్యము ప్రాసిరి.

దేశబంధు చిత్రరంజనదాసుగారు

న్యాయవాదులు వృత్తి నారంభించవలెనని

చెప్పియుండినారు

దాసుగారి సహచర్యమును వర్ణించుచు

వార్త అనంత్యము

బోనుగారి ప్రకటనము

బోనుగారి రీటీలనే కలకత్తా వెజసాలనుండి వదలబడిరి. బోనుగారు చెరసాలనుండి వెలికివచ్చునపుడు వెజసాలలో నున్న దాసుగారిని సంకల్పించి న్యాయవాదులు మరల ప్లీడరీ పనిచేయు టను గూర్చియు వాసుగారు అసహాయోద్యమమును వదలుటను గూర్చియు దాసుగారి నడిగిరి. బోను:— ఇటీవల మరల ప్లీడరు పనిని ప్రారంభించిన వారు మిసలహాప్రకారమే అటులచేసి రను వార్తవిషయవా? దాసు:— వారిలో కొందరు నాసలహా నడిగిరి. నేనేమి యాను నిర్ధారణ చెప్పబాలను. పరిగీతులను వాసుగా పరికించి ఎవరెట్లుకు వాచే నిర్ణయించు కోవలెనని చెప్పితిని. బోను:— మీరు వెజసాలను విడిచిన పిమ్మట ఆసహాయోద్యమమును వదలదరని ఒక వారిసాల్పిడరుతో వెజసాలల ఇనస్పెక్టరు జరగాలు చెప్పెను. అని నిజమేవా? దాసు:— అది సర్వాబద్ధము ఇట్లు తనతో నాకుగారు చెప్పిరిని బోనుగారు పుత్రికలకు వ్రాసిరి.

హార్మి మనుగారి శిక్ష

బొంబాయికానసనభలో చుర్చ

బొంబే క్రానికలు

కే. డి. నెటిటుగారు: హార్మి మనుగారు ముగిసిందూ దేశమునకు రానుదేరిని నిరోధించుటకు కారణమేమి? హార్మి గారు: దొంగతనమునా రివిమయమున చెప్పవలసిన దిక నేమియును లేదు. నెటిటుగారు: దొంగతనమునా తమ కార్యమును పుర్తిం యుట కార్యము లేనియును లేకుండురా? అధ్యక్షుడు: మీ ప్రశ్న అక్రమము. అక్రమము. విడిచిన యామన వాదించగూడెను.

కలకత్తాలో విక్రయనిరోధము

కలకత్తాలో విదేశీవస్తుల దుకాణములవద్ద విక్రయ నిరోధమును జరుపుటకు నాగపాధువులు (ఆకామతలు) దిగింబరులగు సభ్యులు, వారిద్వారమునుండి బయలుదేరి కాశీగరమునకు వచ్చిరి న్యాయుడు వర్తమాన పుత్రిక ప్రకటించినది.

కలకత్తాలో విక్రయ నిరోధము

హరిద్వారమునుండి నాగపాధువుల రాక

కాశీగరమునకు వచ్చుట

కలకత్తాలో విదేశీవస్తుల దుకాణములవద్ద విక్రయ నిరోధమును జరుపుటకు నాగపాధువులు (ఆకామతలు) దిగింబరులగు సభ్యులు, వారిద్వారమునుండి బయలుదేరి కాశీగరమునకు వచ్చిరి న్యాయుడు వర్తమాన పుత్రిక ప్రకటించినది.

గుంటూరు పౌరుషము

బొంబే క్రానికలు

ఆంధ్రదేశమున మరల తీవర గోరింపుచున్నది. మేజ స్ట్రీటు మాక్కుతలకిన పాత్రుడు. గుంటూరును రాజధాని నిలయ ముగ మార్చుటకు విల్లింగ్డును ప్రభుత్వమునా కొనసాగియున్న ప్రయత్నములకు యా మండలాధికారిగూడ సహకార యయ్యెను. విల్లింగ్డును ప్రభువు గుంటూరుకు వెల్లింపుడు పోయియూచిన రాజధానితో విల్లింగ్డును ప్రభువుగూడ సంక్రమింపెనది ఆ విషయ మును సభలో స్పష్టముగా వెల్లింపెననిగూడ తెలియచున్నది. ఆజ్ఞాల్లంపున సంఘమువారికి పోయియూ స్వాగత మొసంగుటకును మున్సిసిపాలిటీవారు సన్మానములను కొసంగుటకును ఉద్యోగు లభ్యంతరము కలిగింపనితో ప్రభుత్వోద్యోగుల ప్రకటనల విజయ దేశమునకు వెల్లింపెనని. 144 క్రి. ప్రా. కోమలేతికిచిక్కిన ఆయుధము చెరిసెనుండెను. మొగమాటము గల మునిదీనినలల మేజస్ట్రీటు వారిని ప్రయోగించుటకు సంసిద్ధులయ్యెను. గుండె దిటవులేనివారు స్వాగతోత్సవములలో పాల్గొనవలెనది యె

పూర్వపర్వగారి విజయములు

విజయవర్తి వేంకట ఉమామహేశ్వరరావుగారి

ఆరెండు

సంభాషణలు

ఉమామహేశ్వరరావుగారు, కాలగ్రుణు కలటిక. పశ్చిమ గోవావరిజిల్లా ఫీచరంతాల్లాకా నిడమర్రు కాపుర న్నడు.

గుంటూరు సభ్యులు

మాపర్చుంటు. ఇదిగూ కుర్రవాడు వీనికి పిచ్చిపట్టి నట్లున్నది. చిదువుమనివాడు. స్వరాజ్యముకోరకు ప్రయత్నము చేయుచున్నాడు. వీనిని వదిలవెట్లు. సార్వెట్లు. వీరందరును బుద్ధిహీనులే. మాప- నీ విక్రమిడి కెందుకు వచ్చినావు? నీకు స్వరా జ్యము కావలెనా? రావు- నేను కుర్రవాడనుగాను పొట్టివాడను. నా కయను 20 ఏండ్లు మీరు నన్ను చదివీచేయ నక్కరలేదు. మాప- స్వరాజ్యమును సంపాదించుటకు వెద్దవాండ్లు లేరా? అందుకు ప్రయత్నింపదగిన సమర్థుడవు నీవొక్కడవేనా? రావు- ఔన. నేనే సమర్థుడను. జర్మనీ యుద్ధము యమున మీ ఆంగ్లదేశపు కుర్రవాండ్లు పిల్లగు నడములుకట్టి వాకో ఆలాగే నామాపుడే స్వాతంత్ర్యముకొరకు పనిచేయుట నావిధి.

మేజస్ట్రీటు కోర్టు

మే:—నీ కేరెమి? రా:—నిడమర్తి వేంకట ఉమామహేశ్వరరావు. మే:—నీ నమానేమి? రా:— 20 ఏడ్లు. మే:—ఆలాగా-నాకు నమ్మకములేదు నీకు మీ సములు. కాలేదేమి-మీదేవును?

రా:— పశ్చిమ గోవావరిజిల్లా, ఫీచరంతాల్లాకా, నిడమర్రు.

మే:— పశ్చిమగోవావరిజిల్లా ఎక్కడనున్నది? రా:— ఆంధ్రదేశమున. మే:— నీవిక్రమిడి కెందుకు వచ్చినావు? రా:— నాయకుల కభిగందన ముందియి: కు. మే:— నిన్నె కరయిన రమ్మనిరా? రా:— లేదు. ఆంధ్ర-స్వరాజ్య పుత్రికలలో గల ప్రకటన ములను చూచి నేనే వచ్చితిని. మే:—నీవు మేజస్ట్రీటు కు త్తరువును కాంచితివా? రా:—అ

మే:—నీవు 144 వ కేస్ ను ముల్లంఘించి నేనము చేసితినిని ఒప్పకొందువా

రా:—మీ ఆభిప్రాయము ప్రకారము నేను నేరముచేసితిని మే:—నీ కెందు కుల్లంఘించితిని? రా:—మీరు గుంటూరు కలంటిరుల వక్రముగా ఆరెండు చేసెనున

మే:—నీ వెంకటకాలమునుండి కలంటిరుగా పనిచేయు చున్నావు?

రా:—కాలగ్రుణునా రాజ్హాసిని నప్పటినుండియు మే:—నీటోపి తీసివెయ్యి? రా:—క చేతులార నెను తీసివెయ్యెను. మే:—ఒకనిస్తేలు! నిపు తీసివెయి

“ఒక కనిస్తేలువచ్చి నాటోపిని తీసివేయుటలో నాజా ట్టుపట్టుకొని బాగును. ఆయ్యా జుట్టులాగదేమని నేనరచితిని. మేజస్ట్రీటు కనిస్తేలును కోపముగా చూచెను.

మే:—నీవు నీకు సాయంకాలము రి గంటలవరకు వెజ సాలలో నుండవలెను.

రా:—నయస్కారము నాటోపిని బండుచాను తీసుకొని వెళ్లెనా.

మే:—తీసుకో.

అని మేజస్ట్రీటు చెప్పగానే నేను బోపిని బండుచాను తీసుకొని వెుదటి యద్దరు ముద్దాయా లున్న బోటికి పోతిని. అంత నే పుడు మేజస్ట్రీటు నచ్చుచు నే యుండినని రావుగారు స్వరాజ్య కువ్రాసిరి

ట కా పాధనము చాలునని వాచుకొంది. గాని పోరులటు మూలనాక లేదు. ఆంధ్రదేశ విమలనిఖ్యాతి కనుగుణముగ నా యుటలకు నొప్పుస్వాగతము నొసంగిరి. కలకత్త వద్దచేసినను మున్సిసిపలు కమిషనరులు సన్మానపుత్రమును పురస్కరించియె యున్నారు. ఇట్టి విశేషవిహితములగు నిరంకుశాజ్ఞలనొందుటచే చాలమంది నుపసద్దేశభక్తులు మరల కార్యాహమున కేగుట కుట్టించినది. రాజధాని కలిగించుటకుద్యోగులు చేయు ప్రయత్నములు విఫలమయి, నిర్బంధనిధాన మెరికకెనుముగ చున్నను ప్రజల ధైర్యమును పొరింపాలవని గుంటూరు పౌరులు ధీరత్వము తో స్పష్టపరచుట చాల శ్రేష్టమైన కార్యమని సంపాదకీ.క వ్యాసమున బోజ్జికానికలు ప్రకటించెను.

సిక్కుల విద్యావిషయక సభ

ఫిల్లీ ఆగస్టు 7:— వైభవ గతరాత్రితో సమాప్తమయినది. కల్పా ప్రాంతాల్లోను ప్రభుత్వమునా రిచ్చు ఆర్థిక సహాయమును మానివైచెదమని పంజాబు విద్యాకాభిమాతులు జెప్పటచే ఈ విద్యాలయము ఆంధ్ర స్వార్థ త్యాగముతో నెలకొల్పబడి ఇట్లు కూలిపోవుయకగ్గ నచ్చినందులకు చింతిచిరి. విద్యావిషయములో సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమును ప్రవేశపెట్టుట అవసరమనియు అందుచే ప్రభుత్వమువారు ఈ విషయమై ఆలోచించవలయుననియు తీర్మానించిరి.

వారావరణ స్థితి

1922-వ సంవత్సరం ఆగస్టు నెల 9-వ బుధవారము.

గ్రామము	తేలికపాటి వర్షము	అధికపాటి వర్షము	వర్షము	వర్షము	వర్షము
గ్రామము	24 గంటలలో	24 గంటలలో	గ్రామము	24 గంటలలో	గ్రామము
జిల్లా కేంద్రము	85.6	75.2	0.32	59.86	...
జిల్లా కేంద్రము	86.2	75.1	0.79	28.66	0.50
జిల్లా కేంద్రము
జిల్లా కేంద్రము	88.0	79.8	0.01	50.63	7.94
జిల్లా కేంద్రము	84.4	79.7	0.03	34.83	4.29
జిల్లా కేంద్రము	89.8	76.5	0.55	4.81	0.79
జిల్లా కేంద్రము	78.2	67.8	0.40	33.35	8.00
జిల్లా కేంద్రము	92.1	81.0	0.51	5.49	5.23
జిల్లా కేంద్రము	96.4	79.0	0.03	10.15	1.95
జిల్లా కేంద్రము	97.9	81.2	...	8.87	3.49
జిల్లా కేంద్రము	97.7	79.1	...	10.18	1.43
జిల్లా కేంద్రము	99.9	80.8	...	3.84	1.16
జిల్లా కేంద్రము	95.8	77.6	0.16	6.20	0.89
జిల్లా కేంద్రము	95.8	78.4	...	5.43	0.70
జిల్లా కేంద్రము	97.1	78.8	0.01	3.18	0.83
జిల్లా కేంద్రము	91.8	77.8	...	0.98	0.48
జిల్లా కేంద్రము	94.4	77.1	...	2.30	...
జిల్లా కేంద్రము	85.2	77.9	...	12.72	1.30
జిల్లా కేంద్రము	83.0	72.9	...	30.80	9.03
జిల్లా కేంద్రము	84.1	73.1	0.85	61.85	5.25
జిల్లా కేంద్రము	81.8	75.1	0.09	37.06	15.42
జిల్లా కేంద్రము	84.9	74.6	0.10	91.38	9.20
జిల్లా కేంద్రము	69.6	62.2	0.63	81.32	3.74
జిల్లా కేంద్రము	84.7	76.8	0.03	82.47	0.99
జిల్లా కేంద్రము	83.5	77.1	...	82.33	...
జిల్లా కేంద్రము	85.2	76.4	0.10	58.87	10.65
జిల్లా కేంద్రము	91.2	73.6	...	7.05	5.73
జిల్లా కేంద్రము	95.8	73.1	...	5.28	4.97
జిల్లా కేంద్రము	97.3	74.1	...	1.58	2.96
జిల్లా కేంద్రము	94.8	73.8	...	0.62	3.55
జిల్లా కేంద్రము	96.0	75.1	...	3.27	6.19
జిల్లా కేంద్రము	98.8	80.0	...	4.38	3.54
జిల్లా కేంద్రము	80.0	65.9	0.02	6.70	5.13
జిల్లా కేంద్రము	83.5	65.9	...	6.67	1.62
జిల్లా కేంద్రము	65.5	52.2	0.70	8.70	2.17
జిల్లా కేంద్రము	67.0	52.2	0.03	11.64	7.11
జిల్లా కేంద్రము	47.8	71.3	...	2.46	0.08
జిల్లా కేంద్రము	95.8	78.6	...	11.44	2.00
జిల్లా కేంద్రము	0.47	11.77	3.23
జిల్లా కేంద్రము	97.1	77.5	...	1.77	1.55
జిల్లా కేంద్రము	102.1	73.9	...	2.66	3.12
జిల్లా కేంద్రము	100.2	76.7	0.28	3.12	1.01
జిల్లా కేంద్రము	0.25	0.82

దక్కను, నెంట్లు దక్షిణము, హైదరాబాదులందు మబ్బులు స్వల్పముగ నుండెను. మిగిలిన ప్రదేశములందు మితముగ నుండెను. పశ్చిమతీరము, పశ్చిమతీరము, దక్షిణము లందు మబ్బు లధికముగ నుండెను. హైదరాబాదు నెంట్లులందు సాధారణముగ నుండెను. మిగిలిన ప్రదేశములందు తక్కువగా నుండెను. పశ్చిమతీరము, నెంట్లు, కర్ణాటకములందు వేడిమి హెచ్చెను. మిగిలిన ప్రదేశములందు మృదులు లేవు. సముద్ర తీరములందు వర్ష మధికము గాకచ్చును. సి. చంగల్వరాయ మొదలయిం.

చిత్తూరుమండల సంఘము

2 వ తేదీ జరిగిన తీర్మానములు.

- (1) 5 వ ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సభకు, కార్యనిర్వాహక సంఘసభవా రెన్నుకొనినవారిలో పిక్టూర్, డాక్టర్ రామ చంద్రరావు వారిపేర్ల నొప్పకొనుచు, శ్రీమాత్ ఉన్నవలక్ష్మి వారాయణగారు, శ్రీమాత్ నెలం సి. రాజగోపాలాచార్యుల వారు, శ్రీమతి లక్ష్మీబాయిమ్మగారి పేర్లనుగూడ ఆభ్యర్థకులుగ చేర్చవలెనని తీర్మానించడమైనది.
- (2) శ్రీమాత్ సి. రాధాకృష్ణగారు లెక్కలు తనిఖీచేసి వారుపంపిన రిపోర్టులో వివరములపట్టిని, కార్యదర్శి తయారు చేసి యంచవలెను.
- (3) ఖద్దర్ ప్రచారమునకు, రాష్ట్రీయసంఘమువారు ద్రవ్యమిచ్చుకాక, నేయేర్పాటులును చేయవలెనని.

గుంటూరు జిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము

ఈ నెల 13 వ తేదీ ఆదివారము రోజు మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు బాపట్లలో యవజన మండలము (వై. యం. ఎ) లో గుంటూరు జిల్లా కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘ సభ యున్నది. గుంటూరు జిల్లా కాంగ్రెసు ఖద్దరు సంఘ సభయు న్నది. జరుగును. కార్యనిర్వాహక సంఘ సభ్యులును, ఖద్దరు సంఘసభ్యులును, కాంగ్రెసు ప్రచారమం దభిమానముగల యితరులును దయచేయ ప్రార్థితులు. గుంటూరు జిల్లా, గుల్లపల్లి రామకృష్ణయ్య కార్యదర్శి.

ఉపవిలేఖరులకు సూచన

రా. రా. పురవాసి, ఎ. చా. ప్రకటింపబాలము.

ఆంధ్ర జాతీయ కళాశాల.

ఈ క్రిందివాంఠములను ఆలోచించే నిమిత్తం శ్రీ ఆంధ్ర జాతీయ విద్యావేత్తయొక్క సమావేశము 18-8-22 తేదీ ఆదివారం కళాశాలభవనమందు ఉదయము 7. 30 గంటలకు జరుగును గాన, సభ్యులందరు దయచేయ ప్రార్థితులు. వాంఠములు:— (1) కీర్తిశేషులైన కోపల్లె వసుమంతరావు పంతులుగారి స్థానే పరివర్తకకార్యదర్శి నెన్నుకొనుట. (2) (ఎ) 5-2-22 తేదీని జరిగిన కవున్నిల సభలోని 6వ తీర్మానము ప్రకారం శ్రీ త్రాగచేరిన యాకట్టిసభ్యులు ఆంధ్రములో వారు కళాశాలలో చేరిన తేదీల లగాయతు, 15 నెలల నిత్త కాలములో చేర్చుటకు కళాశాల 4వ నిబంధనను మార్చుచేయుట. (బి) పరివర్తకయొక్క నిబంధనలలో అవుసరమైన యితర మార్పులు చేయుట. (3) జరిగిన మూడు సంవత్సరములకు కళాశాలయొక్క కార్యనివేదనము. (4) అవసరమని తోచే యితర వాంఠములు. బంధువు, వేమూరి రామచంద్రరావు, 1-8-1922. కార్యదర్శి, పాలకసంఘము, కవున్నిల.

కరాచీ, ఆగస్టు 5:—రెండు రెడ్ కాల్యలను, మరికొన్ని కాల్యలను పురమృతుజేసి నీటిసప్తయిని యభివృద్ధిజేయుటకు శిలకుల రూపునులకు ఖర్చుపెట్టుటకు ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించిరి. కరాచీలో తెలిఫోను కంపెనీవారు కేట్రును (ధరలను) రెండు ఇంతులను జేసిరి. అభివృద్ధిజేయబడిన శ్రీ త్రా తెలిఫోనులను సప్తయిచేయక పూర్వమే రెండింతలు కనూలుజేయుటకు సమంజసమాయని సింధు కమిషనరుగారిని మునిసిపాలిటీనా రడిగిరి.

నెల్లూరు కాంగ్రెసుకార్యదర్శిని వదలుట

2 వ తేదీ పునఃయువన గుంటూరులో ఆరంభమయిన శ్రీయుత గాడేపల్లి పద్మవాభయ్యగారిని 4 వ తేదీని వదలిరి.

గుంటూరుజిల్లా, తెనాలిలో ఇండియన్

కంపెనీల ఆర్టు ననుసరించి ఏర్పాటు చేయబడిన

శ్రీ రామ ఎల్క్వి సిటి

సవె కంపెనీ లిమిటెడ్ ను గురించి

పైన తెలుపబడిన కంపెనీకి ఆపిచిల్లినట్టివారైన, సహాయముచేసినట్టివారైన అగు కొవ్వూరి శిలా సాయయ్యగారు సదరు కంపెనీని రద్దుచేయవలసినట్లు 27-4-1922 తేదీని ఒక మనవి ప్రాక్టర్లు దాఖలచేసియున్నది. సదరు మనవి 29-8-1922 తేదీన మద్రాసు హైకోర్టులో ఒరి జి న లో జడ్జి గారి కోర్టునందు విచారణజరుగును. సదరుకోర్టునకి ఆపిచిల్లినట్టివారు నల్లె: సహాయముగా నున్నట్టి వారెవరైనను సదరుకంపెనీని రద్దుచేయుటకు ఉత్తరువును జారీచేయు విషయములో ఆజ్ఞాపణలేవైనయొక్క సదరు వాయివా తేదీ గారు స్వయముగాగాని లేకవేరొక ద్వారాగాగాని తెలుపుకొనవచ్చును. ఈగూడ కేవలము చేయబడినవారిచే దాఖలుచేయబడిన మనవికలు మై తెలుపబడినకంపెనీకి ఆపిచిల్లినట్టి వారికిగాని, ఈ సహాయముగా నున్నట్టివారికి గాని కావలసినవో క్రమప్రకారము చెల్లించవలసిన చార్జీని చెల్లించినపంపబడును. నెం 13 రు వక్టీగడి, కృష్ణార్య, వీర రాఘవులు ప్రాక్టర్లు, మద్రాసు. వాదనకీర్తి.

సరస్వతి వాచకపుస్తకములు

ఫారవీ రాఘవేంద్రరావు పంతులుగారి ప్రణీతము.

ఈ వాచకములు Text Book Committee వారిచే ఆమోదింపబడి 1921 సం॥ జూన్ 22 తేదీ నెట్టులో ప్రచురింపబడినది. వెంటనే మేము మామిగుల కల హా వైన శ్రీ దైరెక్టరు వారి Proceedings R. C. No. 127/19 Dated 11-7-19 ప్రకారము Co-operative Societies and Industries ను గురించి పాఠములు వ్రాయించి వెనుకటి పాఠములలో జేర్చి ప్రచురపరిచిమి. అప్పటినుండియు మా చిన్ని వాచకములు సర్వసాధారణమును బడసి, దినాదినాభివృద్ధి నొందుచుండ మా నిత్రు శ్రీ పాఠములు Text Book Committee వారిచే ఆమోదింపబడినవి గానయు ఇందు కొన్ని పాఠములు హెచ్చుగా నున్నవనికల శ్రీ దైరెక్టరు వారికి తెలియపరచి మా పుస్తకములలో లేనిపోని నిదాగోపణము చేయుచు, చాలమంది విద్యార్థి కారులకు తెలియజేసిరి. గుణగ్రహణపాఠములైన శ్రీ దైరెక్టరువారు మేము చేర్చిన పాఠములను ఆమోదించుచు Special Case గామాకు Proceedings R. C. No. 185 E 21-30-5-22 తేదీని పంపియున్నారు. కావున విద్యార్థి కారులకును ఉపాధ్యాయులకును మేము విస్తరించుకొనున దేవునగా నిందాగోపణముచేయు మానిత్రులమాటవిని మా సరస్వతివాచకములపై క్షిణక బూనక అనేకనూతనవిషయములతో ప్రచురింపబడిన మా చిన్ని పుస్తకములను వాసుకలోనికి తెచ్చుభారము మీయది. కావున తగురీతిని మాకు ప్రోత్సాహమొసంగగలందులకు కోరుచున్నాము. పుస్తకములు వలయువాడు:— గోదావరీబుక్కుషివో, రాజమండ్రిఅని వ్రాసిన పత్రముగలరు. అద్దేపల్లి లక్ష్మణస్వామి ప్రకాశకుడు. N. B. మావద్ద ఎలిమెంటరీవిద్యార్థులకు పుస్తకములను అన్నిరకముల స్కూలుపుస్తకములు స్టేషనరీసామానులు, వాటకములు, నవలలు వగైరా అన్నియు వారకును.

సిద్ధమకరధ్వజ (శైవజ్యరత్నావళి 920 పుట)

ఇది ఆయుర్వేదవేదములలో మిక్కిలి ప్రసిద్ధిచెందియున్నది. ఇందు శుద్ధిచేసిన రసము, బంగారము, కర్పూర, పచ్చిని కర్పూరము మొదలగు విలువగల ద్రవ్యములు చేరియున్నవి. వై గ్రంథములోని యోగము ప్రకారము నిర్దుష్టముగా మార్చి రయారచేయబడియున్నది.

కో॥ స్వేచ్ఛాచారవిహారో నక దాచిదివ్యపద్యతే । మేధాయాః కాంతిజననః కామార్ద్రపశ్యకృహాకే॥

బుద్ధిని, ఆయుర్దాయమును వృద్ధిచేయును. శరీరమునకు కాంచించుచును. హెచ్చుగ ధాతుపుష్టిజేసి కామార్ద్రపశ్యముగ గలిగించును. ఆతిమూత్రము, తీయ, నుఖరోగములు, మొదలగు ధాతుక్షయకరములగు వ్యాధులలో హెచ్చుగ నుపయోగకరము. ఉపయోగించువిధానము మందుతో బంపబడును. నెల 25 మాత్రల రూ 5-0-0 జి.

ఆంధ్రఆయుర్వేద ఫార్మసీ (లిమిటెడ్) వసూలైన మూలధనము 1,12,995.

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి బి. యె., ఎమ్. బి. సి. యమ్. గారిచే స్థాపింపబడినది.

19 హాస్కోగోడ్డు మాంటోగోడు, మద్రాసు.

నిర్దుష్టముగ రియారుచేయబడిన కాశ్మీరవేదములకు పుట్టినిల్లు. క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

నదివిమాదుగు!

మీరు కొనియున్నారా?

యోగ్యతాపత్రములు!!

ప్రతియింటిలో నుండవలసిన సిద్ధాపథముల నేల కొనలేదు?

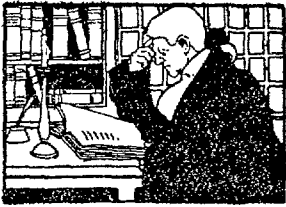

1. శ్రీకృష్ణమూర్తి కన్సల్టేంజీ గుణములు శాశ్వతముగా నున్నది
2. ర. విక్టోరియా కవిరాజ్, విష్ణుచక్రవర్త్యుల, 9-41 బాల్కనాబజారుపేధి రంగూను, బర్రా.
3. శాశ్వతముగా కన్సల్టేంజీ గుణములు గలగు నకలవిధ శాశ్వతములు పూర్తిగా బాగుచేయును.
250-300 మాత్రలుగల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూ. 1-4-0

సారస్వతాసవము (బుద్ధిప్రసాదిని)

పిల్లలకు, తిరుమలకు, కృష్ణులకు, స్త్రీలకు బలము నిచ్చు శోషణము.
మొదలు దుర్బలము, మలపు, తలనొప్పి, మలబద్ధము, అకలిలేకుండుట, కాంతిహీనత, గుల్మము, శూలరోగము,
శస్త్రస్థలము, శిశుస్థలము మున్నగువాటిని పోగొట్టి అమితమైన శుద్ధరక్తము నిచ్చుచు బలమును గలిగించును.
ఇది మానవకోటికి గొప్ప పరశ్రసాదము. 20 దినముల శోషణముగల బుడ్డి 1 కి రూ. 1-0-0.

శుభ్రముగ మనింతు:—ఈ శాశ్వతముల సోకర్తార్థమై వాగుశోరకులకు మద్రాసు, నెం 881 తిరుమల కట్టిపెట్టిలో మా ప్రాంతిని
తెలియజేయుచున్నాము. తక్షణ ఎల్లరు ప్రోత్సాహమునకు కోరెదము. వి. పి. ఆర్. లు మాత్రము ప్రాంతినుండి పంపబడెను.
(351-594) శాశ్వత మెంకటాచల కండీపులు శ్రీశీతారావున వైద్యుల మైనారు.

ఎంత చురుకుగా మంచి గ్రంథకర్తల చే
వ్రాయబడిన గ్రంథములను చదివెదరు;
ఎంత అధికముగా చదివినను, అధికముగానే
చదువవలసియుండును. తృప్తియుండదు.

బాగుగా చదివి, సంతసింపడు. అయితే మీ కండ్లను మరువవద్దు.
మా వద్దకు వచ్చి పరీక్షించుకొనుడు.

డబ్ల్యు.ఇ.స్మిత్ అండ్ కో., (లిమిటెడ్) మాంటురోడ్, మద్రాసు.

W. E. Smith & Co., Ltd Mount Road Madras.

బంగాళా దేశమునందు మిక్కిలి ముఖ్యమైనదియు, నమృతమైనదియు, నయమైనదియు నైన
ది డక్కా ఆయుర్వేదీయ ఫార్మసీ (లిమిటెడ్)

మూలధనము రూ. 2,00,000. చందాలవలన వసూలైన మూలధనమురూ. 1,75,000.

దైత్యులు:— జడ్జీ, సబ్ జడ్జీ, వకీలు, జమీందారు మొదలగువారు గలరు.
చాన్స్ అఫీసు:— 8, 8/1 అస్సెస్మెంట్ బీధి డక్కా.
ప్రాంతీయ:— కలకత్తా 12 వా బజారు బీధి, 155-1 అప్పురు చిట్టూరోడ్డు (హోవబజారు) హరిజన్ రోడ్డు (బారాబజారు)
భవానిపూరు 69 రున్నా రోడ్డు, రంగపూరు, బోగూరు, మైమెన్ సింగు, బాల్ సాయిగురి, డార్జిలింగు, కాశీ
ముజ్ ఫర్ పూరు, ఖుల్నా, మద్రాసు.
కవిరాజులు, పోస్టుమాస్టరులు, ఉపాధ్యాయులు మొదలగువారికి ప్రత్యేక లాభము.
ఈ నిగువ తెలుడబడిన పుస్తకములు ఇవాముగా పంపబడును.

(1) గృహవైద్యము (దెంగాలి) (2) కామశాస్త్రము (3) పరిశుభ్ర శేరునిధము (4) జీవితమును జయించుట (5) కాటలాగు
శాఖ (6) హాస్యము (7) 1922-వ సం॥ క్యాలండరు (ఇంగ్లీషు దెంగాలి) (8) ఉపాధ్యాయులు, పోస్టుమాస్టరులు ధనము
పొందించు విధము. (శోషణముగల యివారి) మకరధ్వజ కులము 1-కి ధర రూ. 4; (9)
జ్వరరహితంక (జ్వరమాత్రలు) బుడ్డి 1-కి రూ. 0-6-0; కరబాద్యుల బుడ్డి 1-కి రూ. 0-12-0; చక్కనప్రాసన సేవ 1-కి రూ. 4.

తామర, డోబీసు తీట

మొదలగు వాటికి శాస్త్రోక్తముగా నూతన పద్ధతి ననుసరించి కనిపెట్టబడినవి.

ప్రోటల్ ద్రావకము బుడ్డి 1-కి ధర 0-8-0

ప్రోటల్ ఆయింటుమెంటు బుడ్డి 1-కి ధర 0-6-0

ప్రోటల్ నబ్బు బిల్ల 1-కి ధర 0-12-0

బాగుగా నబ్బుతో రుద్దిన తరువాత ఆయింటు మెంటునుగాని లేక ద్రావకమును గాని
ఉపయోగించవలెను. గుణము అత్యద్భుతము.

గుడ్డలకు తగిన ముతకపడను. దీర్ఘ కాలమునుండి ఉన్నవి కూడత్వరలో మాయమైపోవును.
మదరాసు కెమికలు ఇండస్ట్రీసు (లిమిటెడ్) ప్రోప్రైటరీసు నెం. 1208, మదరాసు

దంత చూము

వెల డబ్బీ 1-కి 0—2—0

ఈ ధంతచూముతో పండ్లతోముటవలన చిగుళ్లనుండి
రక్తము ప్రవించుటమును, నోటు దుర్బంధములేక యుండును.
అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి లేక మద్రాసు.

తామర తైలము

తామర, తీట, గజ్జికి మంచి మందు.

డబ్బీ 1-కి 0-6-0 ఆకులగాలు మాత్రమే.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి - మదరాసు.

వర్తకవిషయములు

మద్రాసు

మారకపు రేటు

ఎక్స్‌చేంజి
బాంకి టెలిగ్రాఫిక్ ట్రాన్సుఫరు 15 19/82 పెన్నీలు
బాంకిడిమాండు డ్రాఫ్టులు— 15 5/8 పెన్నీలు
లండను బిమాండు డ్రాఫ్టులు } 15 25/82 పెన్నీలు
బాంకి కొనుగోలు రేటు }
మాను కెలలవాయిదా డ్రాఫ్టులు 15 15/1 6 పెన్నీలు
ఆరు నెలల వాయిదా డ్రాఫ్టులు 16 1/8 పెన్నీలు
కలకత్తా మార్కెటు

కలకత్తా ఆగస్టు 8 మంశవారము

పత్రిక:— బెంగాలు వాగపూరు రూ. 452/8
డబ్బారు 882
కెనోరాం 12/12
జనపనా:— ఆంగ్లో ఇండియా 870
యస్. యల్. కైపు 85/4
వాపురా 44

మారకపు రేటు

ఎక్స్‌చేంజి, బాంకి టెలిగ్రాఫిక్ ట్రాన్సుఫరు 15 21/82 పెన్నీలు
డిమాండుబిల్లులు— 15 11/16 పెన్నీలు
బొంబాయి
షేరుమార్కెటు

బొంబాయి ఆగస్టు 8 సోమవారము

సాయంకాల మగుసరికి వాటాలధరలు యాగిందివిధమున

నిలచియుండెను.	
అహమదాబాదు ఆడ్వాన్సు	రూ. 2965
బొంబాయి కాటక్	1110
బొంబాయి డ్రెయింగు	1425
నెంటులు ఇండియా	505
నెంచరి	782
కొలాబ లాండు	2290
కెనెంటు	527
కరింభాయి	2000
దెవిగు	1785
ఫజులుభాయి	1859
ఇండియన్ ట్రిలింగు	205
ఇండోర్ మాల్వా	710
కోహినూరు	2770
మ్యూగ్రేటు	897
పెరలు	1047
ఫోనిక్సు	925
సింథెట్టు	812
మాపుర్	840
స్వచ్ఛ	5040
స్వాస	1200

ఇతరవాటాలు

తాతాస్టాల్—రూ. 855
తాతా విరను అండు స్టీలు (బర్డిన8) 57
" " (డిఫ్టు)—195
తాతా ఆయింటుమెంటు—47
నెంటులుబాంకి—36/12
తాతాబాంకి—15/8

మారకపు రేటు

ఎక్స్‌చేంజి:— బాంకి టెలిగ్రాఫిక్ ట్రాన్సుఫరు 15
[21/82 పెన్నీలు
డిమాండుబిల్లులు— 15 11/16 పెన్నీలు

గడచిన జనాభాప్రకారము కాకినాడలో 7598 యం
ద్దుండెను. మొత్తము జనసంఖ్య 58848. మతములను బట్టి వారి
సంఖ్య యాగింది విధి నుండెను.

	పురుషులు.	స్త్రీలు
హిందువులు	24129	24994
మహమ్మదీయులు	1508	1220
క్రైస్తవులు	630	768
జయనాలు	34	17
బౌద్ధులు	46	5
పార్సీలు	4	3

(కవి.)

కొన్ని ప్రతులు మాత్రమే కలవు	
కీబాభిరామము, శ్రీనాథకృతము	1-0-0
కుమారసంభవము:— ఎన్నోసార్లు జేషుపజీతము	
ప్రథమభాగము ద్వితీయభాగము, 2 క	1-0-0
శ్రీరంగ మహాత్మ్యము ధైరవధి రచితము	1-0-0
అనిమారకము రామకృష్ణకవిజేదెనింగుపాడి	
భాగవతము	0-8-0
క్రిపురాంధ కోవానారణము రాచిసాటి	
క్రిపురాంధకృతము	0-4-0
పై గ్రంథములు చెప్పవట్టణము టంకసాలవీధి 886 నెం	
2. కంటిలో మా. వీరసానుయ్య వేరట (వాసివజయగలదు)	

వివాహపు ముచ్చట

కొద్దు కెక్కలు

కలకత్తా, ఆగస్టు 7:— పెండ్లియాడక పని అభ్యుదయించి ఆ ప్రకారము పరిణయమాడవలసిన ఎం. ఎన్. బాబు సతీ ది. ఎ. విల్సన్ గారిపై లక్షరూపాయల నష్టమునకు దావా తెచ్చెను. వాది పట్టుకచే జర్మనీ స్త్రీ. చిన్న తినుబాటనే అంగీకరించుటయు బానిస విద్యాభ్యాసమును బొందుటకు బిచ్చగించుటయు. ఇట్లాంటివాడు మున్నెకాలమున కెళ్ళివాడు ప్రాంతీక బాకరు బ్యాంకుకు గాని వివాహమాడెను. 1898లో ఇండియాకు వచ్చి. మొదట ఇంటి-బాడుగా వాడు కేంద్రముగా నిలిచి వివర లెక్కలు వ్రాసి 1912 లో బాబు గారి దగ్గరానున్న తేలిక. (పేజీ 3 పుట్టిలు అట్టిలు పనిమీద వచ్చి. అప్పుడే బిచ్చుపడి మృత్యువైచి. బాకరు బ్యాంకులోను ఇండియాలో కియార్డెను. 1914 జనవరిలో అప్పు సిద్ధమైతేను. అది ప్రతివాదిని బాచెను. ఇతను మొదటి బ్యాంకులో పనిచేసినప్పుడు బాకరుగ నుండెను. ఒకటి నా కిరు ప్రేమించుకొనిరి. విల్సన్ గారు పెండ్లికొనటకు నూచులను తెలియజేసెను. వాడిగూడ అందులకింగీకరించెను. ఈమెకు ప్రేమించినవా డెంకొకడండెను. కాని ఈమె విల్సన్ గారిచే కల్యాణము చేసి గానుట కిష్టపడెను. బాబు 9 వీరి విల్సన్ గారు కలకత్తాకు వచ్చి. ప్రతివాది తనకు బాటికంజనరీ యగుటచే విల్సన్ గారు అంగీకరించుటకు ఇష్టపడ లేదు. 1915 నవంబరు 15 తేదీని రెల్లముగా అమె ప్రవాసమున కింపబడెను. వీరివలన యధావశ్యమునకు పెండ్లి యేర్పాటులను అప్పుడేయటకు నిశ్చయించుకొనిరి. 1919 లో అమె స్వదేశమునకు బోవలయునని ఉత్తరువు చేసిన బడెను. బాంబయ్ ప్రాంతీక బాకరు ఈమె అంగీకరించినగా ఎట్టివరకులను గౌరవకే విడుదలకేసి మదరాసుకింద ప్రభుత్వము వారు 20,000 రూపాయల నిష్కర్షణలు చేసిరి. ఈలోపు విల్సన్ గారు ఇంగ్లాండు కేగి ఇంకొక స్త్రీని పెండ్లియాడెను. వివాహం జరుగుచున్నది.

లిబ్రరీగవర్తన దంపతులు

వీరు మైసూరులోని శివేంద్ర ప్రకాశం వారి. మునిసిపాలిటీ జిల్లాలోని అంబుకా ఇస్టాంబానా ఆఫీసులోనివల సర్పంచి. భార్య పురుషానుగ్రహ మహమ్మదీయల యభిప్రాయములకును ఇండియా ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయములకును భేదములేదని. అందుచే ప్రభుత్వమువారితో సహాని వచలంబించక పోవుట అవ్యాయ మని. కాని మహమ్మదీయల ఆశయములను గాపాడుటకు కలుషప్రభుత్వ నిష్టమును గూడ నూచించిరి.

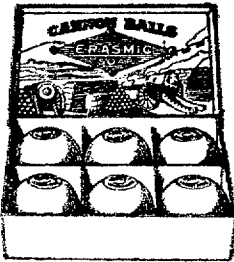
రాజకీయంబలను విడిచి వేట్టవలెనని గౌరవము అతి భూగర్భముగ నున్నవని తోచివుడుగాని. విత్తియారి యొక్కవని తోచివుడుగాని వారిని మోచించుటకు సంసిద్ధుడై యున్నాడనని కవర్ను తెచ్చెను. తిరుగు విడుదల చేయబడినటువంటి కిక్కిరింపజేసెను. కాననోల్లంఘమును పూర్తిగ మానిన బండిలందరిని విడుదలచేయుటకు పిలువనని. ఇప్పుడంత కా. తిక భంగములేక పోవుట నిజమే. కాని వీరికారణము అల్లరికేయవారు రెండు సాలయం దుండుటచే కాలతముగ నున్నదనెను.

మధ్యప్రదేశ్ వార్తలు

ఎవ్వనూహాగారి యాజమాన్యముక్రింద నిషిద్ధములపై తిరుగుబాటు మధ్యప్రదేశ్ యాజమానులను జూలై మధ్య పూర్తిగ సిడిపోయిరి. తిరుగుబాటు అంతరించినది. మారుమరలకు తిర్రు మూగనున్న రైల్వేలను రక్షణకు సాగుటకు భయములేక మరణితి ముగ నున్నవని పిసావరు వర్తకులకు, సమాచారము తెలిసింది. నెలలో జరిగిన ఉదయ ధము జరుగుచున్న వనసంతతి అంతయు అదుంబడిది. అప్రెహెన్సన్ బాటసారులు అంతయు కాలముగ నున్నారని చెప్పుచున్నార కామూరునుండి డబ్బూరుకు పట్టణమువరకు 6 మైళ్లు ఇనుప దారులను వేయుచున్నారు. దీనికి కావలసిన బండ్లు మున్నగు వని పోబూలు కర్నూలుయనున తిరుగుగుచున్నది. ఇటలీవారు తేజములోపలికి బోవుటకు తగినదేకమునకు బోయిని తెలియుచున్నది. లోహములు పనిచేయుటకు పిస్తూరును నుంచి వోరుగు కా లేదామని సందిన మగుచున్నది. చివరకు ఇటువల వచ్చిరి కామూరు వార్తాభివృద్ధికి ప్రాయమున్నది. విద్యాభివృద్ధిగూడ గలదని తెలియుచున్నది. అఫ్ఘనిస్తాన్ లో ఇప్పుడు చాలమంది గలరు.

6-11 ఏండ్లు గల బాలురకు మృత్యుంకిలో ప్రాథమిక విద్య నిర్బంధముచేయబడెను. కాకతూరు మునిసిపాలిటీలో 1922 ఆక్టోబరు 5 తేదీనుండి జరిగిన వార్తాపత్రిక ఇది 4 వలస బానిక వచ్చును.

ERASMIC

ఎరాస్మిక్ నబ్బులు (స్నానమునకు)

దేహసౌందర్యమునకు అత్యున్నతముగ వాడె యున్నది. అందునకు ముఖ్యముగా సాధించుట కిది మొక అవకాశము. బలము నిచ్చును. ముఖములను బాగాద్రోలి దేహమునకు సువాసన నిచ్చును. దేహముయొక్క గాంతి వర్ణిల్ గలగు.

ఇటువంటి నబ్బులను జూచి మోసపోకండి! ఇన్నివాపులలో వారకును. (పి)

ప్రకటన కురుక్షేత్ర సంక్రమము.

1-12-22 నుండి ఇంటర్మీడియేటునకు పరీక్షలు (గ్రంథము) ఇందు బాంధవ్యము రాజ్యాధికారము లేమి నిర్ణయించుట కలది 1-1-0-0.

శంబుక వధ (నాటకము) (ఉత్తర రామచరిత్ర)

రామాజ్ఞానమై నర్తకత్వమున నివర్తనము. ముప్పది పుటల పీఠిక.

రామాజ్ఞాన యుద్ధకాలము నిర్ణయించబడింది. నెక్కువ మాత్రములమున నివర్తనముగా చేయబడినది. రామాజ్ఞాన యుద్ధకాలము నెక్కువగా చేయబడినది. కల 0-12-0.

సలయవాడు: రైతు వెన్, మూడిన్ పేట, తెనాలి. (గుంటూరు జిల్లా)

ఆయుర్వేద పంచరత్నములు

- 1. చిరలు ఆసవ: స్వచ్ఛముల తక్కువ బరిహాస్య నిక్క వధము. పీఠిక 2. కల 1-4-0.
2. మధుమూత్ర భంజని: మధుమేహము, బహుమూత్రము, తుక్కినవ్వు, మునుమగోగముల నిర్మూలము చేయ సంజీవిని కుధు సులం కు 15.
3. సిద్ధ మకరద్వజ: ఆకాల జరావ మృత్యురీయముల తొలగించు అమృతకల్పము 15 పో. కు 4.
4. శంకరశైల: కుష్టు చర్మవ్యాధుల నిర్మూలము చేయు ఆలూత్రము కు 1

5. మంత్ర కవచము: మహా ఋషి వ్రాతక నిర్వహణము. మంత్రోపధిరసాయనిక ప్రక్రియ. తావేజు 8 అణాలు.

ఈ కిటలాగు ఉచితము. మూచితరవలెను. ఆయుర్వేదరత్న వి. కేశవనారాయణ, (182) మేనేజింగ్ ప్రొఫ్రెసురు.

మిస్సర్లు, టి. యస్. రావు బ్రదర్స్ నాటి ఆయుర్వేదావధానము, బెంగళురు.

గృహ నిర్మాణము 109

కృష్ణ, గుండ, హైదరాబాద్, గోదావరి, విశాఖపట్టణము, గంజాము జిల్లాల వారికి, హెచ్చరిక.

మా స్వంత నివసలమీద నింపవలసింది. తేకు కలక తేప్పించుటచే వర్తకగా ప్రకటన, తేకుమామల కమ్మలు, చూలములు, రవునగుండ్లు చిల్లనగానమ్మ వర్తకులకు టోకు భరలకున్న విక్రయించు చున్నాము.

వెన్నపట్టణం తట్లకంటే మా రెట్లు తక్కువ, రెయ్యల చాల్లెలు కూడా తక్కువగ నుండును, కాకనిష్టి వారు, ఇట్లు ప్రాయశః.

ఆ. సుబ్బారాయుడు కంపెనీవారికి, తేకు కలకరత్నము, కాకాడ.

ఆంధ్ర జ్యోతిషాలయము

జాతకము

(1) జాతక విశ్లేషణ (కుండలి) యొక్క వశముగాని (2) పుట్టిన తేదీ, జనన కాల భుజియలుగాని (3) జాతకునియొక్క వశముగాని, ప్రస్తుతపు కరుణ, మాకు ఉత్తరము (వాయవ్యము) యముగాని, ఈమాటిలో నేనియో యొకటి మాకు పంపియి డల, జాతకునియొక్క రూపము, స్వభావము, శరీరాంతరము. భవసంపాదన, ఆయుర్దాయము, భాగ్యము, సంపాదన, కర్మ సౌఖ్యము, ఉద్యోగము, శివము మొదలగు 25 పంతులు కా ఖలా కొరకు ప్రాసీ ముందుగా కు 1-4-0 లకు వి. పి. గా పంపెదము. ఈవానిసంకతులు కరిగా నున్నయెడల, జాతకుని యొక్క ఆయుర్దాయము అఖరువరకు, జరగబోవు ప్రతిపంతు ఫలములు, అనగా, మహాదశ, అంతర్దశ ఫలములు గల భూగా జాతకము, కాస్త్రసమృద్ధిగా తయారుచేసి పంపెదము. భూగా జాతకమునకు కు 5 లు, అరుగు. భూరాజాతకము ప్రాయంగా కొనువారు కు 2 లు, అధ్యాత్మ ముందుగా పంపవలెను. అట్లు పంపగానే జాతకము పూర్తిగా అఖరువరకు తయారుచేసి కిక్కిన కు 3 లకు వి. పి. గా పంపెదము.

సంవత్సర ఫలము

యొక్కముదా 1 సం. కు కరకు ముందు జయజ్యోతి ఫలములు ప్రాయము, నెలలవారీగా 12 నెలల ఫలములు వివరముగా ప్రాయము కు వి. పి. ఖర్చుతో కు 1-4-0 లు అరుగు. వీరికి జన్మశ్మశ్రియ గాని, జన్మవానము గాని, మాకు పంపి చాలును. జాతక మార్పాండము

కేంద్ర భాగము.

ఇది 800 శేషము ఇందు లన్నిస్థులు, గ్రహస్థులు, భావస్థులు, వచ్చుములు, మోడకర్లు, అష్టకర్లు, తాత్పర్యముగా నుమాన 1000 (ప్రమాణ శ్లోకములలోను, విశేషాంశములలోను ద్వాదశ భావఫలములు మహాదశ అంతర్దశ ఫలములును, ఇంకను అనేక పంతులతో విక్రీలి నులకేలిని అత్యద్భుతముగా ప్రాయము బడినది. వీరివలన అన్ని పంతులు భూరిగా నెలియము ఈ గ్రంథము వచ్చియెడల తిరిగి సొమ్ము వాసను చేయుదుము. ఈ 2వ భాగమునకై యిదివరకు భగవానులు పంపినవాని తిరిగి మాకు ప్రాసీయెడల వెంటనే వి. పి. గా పంపెదము. దీనినెల సోస్తుఖర్చులు గాక కున్న 2-0-0 లు ఆలగ్యవైఖో ప్రకటన దొరకవు.

(3512) ఆ కెల్లి వెంకట శాస్త్రి గోపాలపురం, కొత్తపేట పోస్టు. (నానాజిల్లా)

నెలనులభము. ఫల మధికము.

ఏలూరులో గొప్ప మేడ లాటరీ

మాటూరి బ్రహ్మన్న గారి

కుమార్లు సర్వేశం తాలూకు మేడ.

రూ 16,500 లకు లాటరీ

చీటి 1-కి రు 5 ల చొ॥ 3,300 చీట్లు

వ్యవహార! కృష్ణాజిల్లా, ఏలూరు జెడ్డలూరులోని మునిసిపల కు 14 వీరి కలిగియుండున్న కండుతెలులు 1922 గా మేడను ఆధార మీదల ఫిట్టింగు, ఫలము సహా లాటరీ వాలముగా విక్రయించుచున్నాను. 1922 వ సంవత్సరము ఫిల్ల కకి 10 వ తేదీనుంచి చీట్లు విక్రయించుచున్నాను. చీట్లు పూర్తి యగుచున్నవి. లాటరీ చీట్లు మూడ్రు పూర్తియై వెంటనే లాటరీ కలికే తేదీ వృత్తిలో ప్రచురవచి యేలూరుపట్టణ ములో భూరాజా మనమూల యెదుట లాటరీ చేయుదుము. ఎనక ప్రతివారును వారి వారి యక్కడముల నిర్ణయించుకొనుట కిది పంపితిరుణము. కృష్ణాజిల్లా, తిరుణము మించిపోయిన తరువాతి వార్తాప్రకటన లాభములేదు. లాటరీ చీటి ఒకటికి రూ 5 లు మాత్రమే. ఇంకా భూష్టమయిన కలిసిన్నట్లు, వివిధ ములున్న కొనువారు మా యేబట్టెల్లగాని చేరుగా వాకు వాసిగాని నెలనుకొనలయును. ఈ చీట్లవల్ల రుమాలు అయ్యె సొమ్ము కృష్ణాజిల్లా యేలూరు వెంట్రుకో ఆపరేటివు బ్యాం క్లో నుండవలెను.

2. ప్రతి గ్రామముంగుడు మంచి యేబట్టె కావల యును. మంచి కవిమను ఇయ్యలమును. వివరములు కొనువారు యాకింద సంతకముచేసినవారికి (వాసిగాని, స్వయముగా విచ్చి గాని తెలుసుకొనవచ్చును. (189)

చీట్లు కావలసినవారు, తమ ఆద్రస్యను స్వప్రము ప్రాయము చీటి 1-కి కు 5 లు చొప్పున మచీ ఆర్డరు చేసి యెడల, అందిన వెంటనే చీట్లు టిపూరు పంపించవలెను.

ఏలూరు మాటూరి సర్వేశం, కృష్ణాజిల్లా. 1-7-1922. తేకు వాక్కువాకును.

వైద్యరత్న పండిత, డి. గోపాలాచార్యులగారి (1045)
107-108 డిగ్రీల యెండవేడిమి తెలియకుండు టెల్లు ? (2)

అమృతమలకతైలము

ను ప్రతినిత్యము తలకురాచుకొని స్నానముచేసిన ఎంత ఎండవేడిమిగాని తెలియదు. ఈ తైలము; కండ్లకును, మెదడునకును చలవకలిగించి, నరములకు బలమునిచ్చి, మాడుబొట్టను నిర్మూలముచేయును. కలసెప్పలను బోనణచును; అతినిద్రను, నిద్రలేమిని బోగొట్టును; నెరసిన వెంట్రుకలను నలుపు చేయును; పట్టుకుచ్చునల వెంట్రుకలను బెంచును. నడకెబ్బలను రానియ్యదు. యోచన చేయువానికి ఇది మిక్కిలి మంచితైలము. సమస్తమైన శస్త్రరోగములకును, శిరోరోగములకును జగత్ప్రసిద్ధిచెందినది. చాకింగు, పోస్టేజిఖర్చులు ప్రత్యేకము. ధర 6 అవున్సుల సీసా యు 1-0-0. [క్యాటలాగు ఉచితము. తృటివిలాసము:- "పండిట్" మదరాసు. ఆయుర్వేదాశ్రమము, 41, ఆచారప్పన్ విధి, మదరాసు.

త్వరపడుడు.

వెల లులభము.

ఫల మధికము.

శ్రీ ఆంజనేయ వైద్యశాలవారి సుప్రసిద్ధ ఔషధములు

శ్రీ జిల్లాబోర్డువారి బహుమానము పొందుచున్నది

129 రకముల ఔషధములున్నవి

(91) బోడకాలు సంచారిణి:- ఎంతకాలమునుండియున్న శీతరోగమునైనను గాఢముగోజులలో గుణము కనబరచి. కాళ్ళమంటలు, నీరు హరించుటయుగాక పగిలిన పాదములు సహజస్వభావై కమలములవలె ప్రకాశించును.

15 రో. య 4-8-0 వారముగకు య 2-8-0.

(40) నిఖిల వ్యాధిమిత్రేభ కంఠీరము. చిట్టభిరంగి, పల్లిక, బగ్గెలొనగు సహాయులున్న, కీళ్లనొప్పులు, నల్లని పొడలు, మూలవ్యాధి, పొందుపు, సహమేహములు, మేహములు, మేహాక్రమములు, కుక్కనవ్వు మొదలు అన్ని వ్యాధులను వారము రోజులలో నివారణజేసి చలము, శరీరకాంతి, రక్తవృద్ధి, వీర్యవృద్ధి కలిగించును. ఇచ్చాపత్రికం.

వెల రో. య 6-0-0, 15 రో. య 8-4-0.

(20) సర్వవిధ శిరోరోగసంజివీవ్యము. జీర్ణించిన పత్తి, తిబ్బపు, ఎరుపు, నలుపు లోనగు యేండు రోగనైనను, మూత్రము స్వల్పముగాని, బొట్టుబొట్టుగాని పడుట, యీ గుణములన్నియు తగ్గి రక్తపుష్టి చేయును. రి పూటలలో గుణము కనిపించును. ఇచ్చాపత్రికం.

డబ్బీ య 1-4-0

(48) మహాప్రసాదీరసము (ఈ అష్టాదశ శిష్టరోగసంజివీవ్య) వెల రో. 5-0-0, 15 రో. 2-12-0. సహమేహములు, పొడలు, మచ్చలు, కాళ్ళు, చేతివేళ్లు, నెడవులు, ముక్కు, వస్త్రాలూ లావై ఎరబారి నదా తిమ్మెరలుగా నుండుట, మేహనీరు, అంకిర్రణములు కర్మరాలుట పరమానధము.

(27) శ్రీరామాస్త్రయోగము వెల రో. య 8-0-0, 15 రో. య 4-0-0 కఫములు, క్వాసకాసలు, దగ్గు, మగర్చు, ఉబ్బసము, మొ॥ శ్లేష్మవ్యాధులకు బ్రహ్మాస్త్రము, రి పూటలలోకఫమును హరించి నెలరోజులలో పూర్తి నివారణ నిమిషును. గోలాలపురం, కొత్తపేటపొట్ట.

కె. వి. ఆచారి, K. V. Achari
ఆయుర్వేద యానాని డాక్టరు. Ayurveda unani Doctor

(గోదావరిజిల్లా)

ఇ సా న థ లె

మలేరియా జ్వరమునకు అమోఘమైన ఔషధము.

జ్వరగడ్డను కరిగించి, 15 దినములలో వ్యాధిని పూర్తిగా పోగొట్టును. మలేరియాను రానియ్యక ఆటంకపరచుటకై ఉదయం, సాయంకాలములందు పూటకు ఒక్కమాత్ర చొప్పున తీసుకొనవలెను

అష్టా

అమురువాయువు, మూత్రరోగము మూత్రకృచ్ఛరోగము మున్నగువాటి తగిన దివ్యౌషధ మిది యొక్కటియే. నమ్మకమైనట్టి మందుల దుకాణములందు, ఔషధశాలలందు దొరకును.

మెస్సర్సు గోరియో (లిమిటెడ్) పోస్టుబాక్సు నెం 159, పోర్టు - బొంబాయి.

Esanalele.

ఇండియా, బర్మా, సిలోనుకు సోల్ ఏజెంట్లు.

(25)

తూర్పుబంగాళపు పంచదార మిల్లులు లిమిటెడ్

55, ఎజ్రావీధి, కలకత్తా

123

ఇప్పుడు మార్కెట్లో ముఖ్యమైనదొకము సరిష్కరింపబడినది. ఆసాం, సాదియా సరిహద్దులలో మాజాహాథాతి అనుబంతు కలపెనీబా, దేశమహాత్ముడు 5000 యొక్కరముల (తై గా) భూమిని ఒకటిగా కొనిరి. ఈసంస్కారము మేము గాటు ప్రారంభించితిమి జాతీయప్రయోజనమునకై తమధనము వ్యయముజేయ నవకాశములేక దాచియుంచిన భారతా ద్యులు త్వరపడి యీకంపెనీలో ధనమువెట్టి పాలుగొని భారతదేశములో ముఖ్యముగ నవసరముగ గావలసిన పరిశ్రమాభివృద్ధికి తోడ్పడవలయును.

భారతీయులుమాత్రము వాటాలను రి నెలలవరకుమాత్ర మిప్పుడు కొనవచ్చును. వలయు ధనము చేతురకున్నచో, దీనిని బ్రిటిషుదీవులలోను, అమెరికాలోను చేతురకుటకు ప్రయత్నములు చేయవచ్చును. అందునలన యిండియాలో మంచి ఉపయోగకరముగు లాభమును దెచ్చు పరిశ్రమాభివృద్ధి భారతధనముతో సమకూరు నవకాశము జారివిడిచినవారగుదురు. అందులకు వారు పిదప పశ్చాత్తాపము నొందవచ్చును.

ప్రాస్పెక్టుసుకును, దరఖాస్తుఫారములకును మ్యానేజింగు యేజెంట్లుగ మెస్సర్సు యన్. యన్.

డికా లిండు కంపెనీ 55 ఎజ్రావీధి, కలకత్తా యని వ్రాసికొనవలయును.

Agents, Messrs S. S. Dean & Co., 55, Ezra Street, CALCUTTA.

Printed and Published by K. Nageswara Rao, at the Andhrapatrika Power Press, 6th 7 Thambu Chetty Street MADRAS

మలయచందనము

గనేరియా అను పెగరోగమునకు ఔషధము

పథ్యము లేదు. పిచికారీతో మా లేదు. ఎటువు, తెలుపు, పచ్చ, అను మాత్రు విధముల పె గ రో గ ము ను మాత్రు పూటలలో నున్నను స్త్రీల వలకును వ్యాధులకు కూడ ఇది రాతనధము. (1251) డబ్బీ 1 కే వెల 2-4-0

కారిదా సవము. సవాయికి సీసా	1-0-0
సారస్వతాదిప్రము బుద్ధి హెచ్చించును సీసా	1-0-0
అరవిందానము పిల్లలకు దివ్యామృతము సీసా	1-0-0
ఉశిరానమము రక్త పిత్తమునకు సీసా	1-0-0
భృంగారావళక తైలము తలంటుబడు సీసా	1 0-0
విరేచనకటి మాత్రకొక విరేచనచుగును.	0-8-0
సన్ని సాతైరవి తులము	1-0-0
బడదానకటి పరిణామకూలకు	0-8-0
గంధర్వ ఫార్మసీ, రాయవరం. (గోదావరిజిల్లా)	

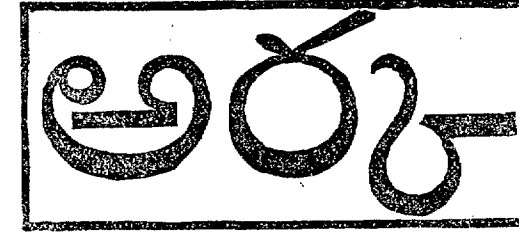
కె స రి-ర త్న త్ర య ము

గ ర్భాశయము నివారిణి:- స్త్రీలకు గలగు బురుగులు బహిష్కరింపబడుట, అకాలబహిష్కరి, మైలజాస్తిగాను రిద్యుని గాను పోవుట మనుమరోగము, సంభావనావతి, రక్తహీనత, మలబద్ధకము, నూరికాశాశిము, కీళ్లనొప్పులు, అరకాళ్ళు, అరచేతులుమంట మొదలగు స్త్రీల మర్మ వ్యాధులను గుణము 12 ఔన్సు 8-0-0; 6 ఔన్సు 1-10-0

రక్తగుచ్ఛ వ్రావకము:- ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధకము, అశీర్ణము, కీళ్లనొప్పులు, మేహవ్యాధులు, కడుపులో మంట మొదలగు వ్యాధులను నివారించి శరీరమునకు కాంచిన మోటు రావకు తోడ్పడు నిమిషును 12 ఔన్సు 8 0-0; 6 ఔన్సు 1.10-0,

సర్వజ్వరనివారిణి దినశల 6 ఔన్సు 2-8 0; 8 ఔన్సు 1-8-0; 1 ఔన్సు 0-8-0
కే స రి కు టే రం, ఆయుర్వేద అవుషధశాల, 28 పోలీసు కమిషనరు లభిమాన్ రోడ్డు, ఎళుంబూరు మౌజానీ (166)

ఆతంకనిగ్రహ ఔషధాలయం
స్థాపితము 1881 సం॥
ఈ ఔషధాలయపు ప్రసిద్ధి జెందిన ఆతంకనిగ్రహ మాత్రలు
వీటిని నేనించి మేలుపొందిన ఆనెవులు పలుమారు విడవక కోరుచున్నారు. గాన ప్రతిఫలము మీరు కూడను పొందవలెను అనుట మారోక - ప్రస్తుతం. తపాలు ఖర్చులు కూడను కోరక పంపబడు మాయొక్కజాబితాలకు గాను దయచేసివాయుడు.
ఆతంగనిగ్రహ ఔషధాలయం
(219) 26 బ్రాడ్వే, మదరాసుకు వ్రాసేది.